

**Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky**

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2017

(Materiál vypracovaný v súlade s § 102 ods. 2 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

Bratislava september 2018

Obsah

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2017.....	4
Úvod.....	5
Stručný prehľad najdôležitejších informácií o vysokom školstve v roku 2017	5
Časť I.....	6
1. Správa o činnosti vysokých škôl v roku 2017	6
1.1 Právne podmienky	6
1.2 Poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania.....	6
1.3 Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania.....	8
Systém vysokoškolského vzdelávania	8
Študenti.....	9
Prijímacie konanie na 1. stupeň.....	11
Prijímacie konanie na 2. stupeň.....	12
Dostupnosť štúdia pre občanov so špecifickými potrebami	13
Vysokoškolská mobilita	14
1.4 Zamestnanci vysokých škôl	15
1.5 Vysokoškolská veda a technika.....	18
Podprogram Vysokoškolská veda a technika	18
Aktivity verejných vysokých škôl v rámci štátnych programov a projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja	19
Publikačná činnosť	19
1.6 Rozvoj vysokého školstva	23
1.7 Systém sociálnej podpory študentov a sociálnych služieb	25
Časť II	28
2. Správa o hospodárení verejných vysokých škôl v roku 2017.....	28
2.1 Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2017 a spôsob ich rozdelenia	28
Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2017	28
Spôsob rozdelenia dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám	30
Jednotkové dotácie	31
2.2 Výsledky hospodárenia verejných vysokých škôl za rok 2017.....	33
Sumárne údaje zo súvah verejných vysokých škôl k 31. decembru 2017	33
Sumárne údaje o výnosoch a nákladoch verejných vysokých škôl.....	34
Štruktúra nákladov a výnosov v hlavnej činnosti.....	35
Kapitálové výdavky.....	37
Časť III.....	38
3. Záver k správe	38
Počet študentov, vysokoškolských učiteľov a vysokých škôl.....	38
Sektor výskumu a vývoja na vysokých školách	43
Revízia výdavkov na vzdelávanie	45

Zoznam grafov v textovej časti správy

Graf č. 1 - Vývoj počtu prihlášok, prijatí a zápisov, prihlásených (fyzické osoby), prijatých (fyzické osoby) a zapísaných (fyzické osoby)	12
Graf č. 2 – Štruktúra priemernej mzdy zamestnancov verejných vysokých škôl, prvý kvartil, medián a tretí kvartil v roku 2017).....	15
Graf č. 3 - Veková štruktúra vysokoškolských učiteľov vysokých škôl	17
Graf č. 4 - Zmeny v počte fyzických osôb od 01.01.2017 do 31.12.2017 zamestnaných na vysokej škole	17
Graf č. 5 - Počet publikácií verejných vysokých škôl registrovaných vo Web of Science Core Collection v rokoch 2013-2017	20
Graf č. 6 - Priemerný počet citácií na publikáciu verejnej vysokej školy v rokoch 2013-2017 v porovnaní so svetovým priemerom	20
Graf č. 7 - Priemerný citačný ohlas normalizovaný podľa vedného odboru v rokoch 2013-2017 v porovnaní s priemernou svetovou hodnotou	21
Graf č. 8 - Počet vysokoškolských inštitúcií na milión obyvateľov (2015).....	38
Graf č. 9 - Podiel populácie študentov v danom štáte na populácii štátu v roku 2016	39
Graf č. 10 - Vývoj počtu 19-ročných, maturantov, novoprijatých	39
Graf č. 11 - Vývoj počtu študentov na verejných a súkromných VŠ a prepočítaného evidenčného počtu vysokoškolských učiteľov na verejných VŠ	40
Graf č. 12 - Podiel študentov na akademických pracovníkoch na vysokých školách v Európe	40
Graf č. 13 - Podiel študentov v dennej a externej forme v roku 2016 v EU	41
Graf č. 14 - Podiel študentov v roku 2016 podľa typu inštitúcie v EÚ	41
Graf č. 15 - Vývoj podielu absolventov v STEM odboroch v rokoch 2013 až 2016.....	42
Graf č. 16 - Vývoj prepočítaného počtu zamestnancov verejných VŠ	43
Graf č. 17 - Vývoj priemerných plátov zamestnancov verejných vysokých škôl	43
Graf č. 18 - Celkové výdavky na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl na Slovensku v rokoch 2013 až 2016	44
Graf č. 19 - Celkové výdavky na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl v roku 2016	44
Graf č. 20 - Celkové výdavky na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl v roku 2012 - 2016	45
Graf č. 21 - Zamestnanci výskumu a vývoja v sektore vysokých škôl 2012 až 2016.....	45

Tabuľková príloha k správe

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2017

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v súlade s § 102 ods. 2 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) každoročne vypracúva a zverejňuje výročnú správu o stave vysokého školstva. Tento dokument obsahuje výročnú správu o stave vysokého školstva za rok 2017 (ďalej len „správa“).

V úvode správy sú v stručnej forme **zhrnuté najdôležitejšie informácie** o vysokom školstve za rok 2017.

Prvú časť správy tvorí **správa o činnosti** vysokých škôl v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) v roku 2017. Je zameraná na plnenie ich hlavných úloh v oblasti vysokoškolského vzdelávania, v oblasti vysokoškolskej vedy a techniky, v oblasti rozvoja a v oblasti sociálnej podpory študentov. **Druhá časť** sa zaoberá **hospodárením verejných vysokých škôl**. Tretia záverečná časť sumarizuje vývoj vybraných ukazovateľov a porovnáva ich s vývojom v zahraničí. Správa je doplnená podrobnou **tabuľkovou prílohou**.

Správa vychádza z údajov, ktoré vysoké školy uviedli vo svojich výročných správach o činnosti a výročných správach o hospodárení za rok 2017, z výkazníctva vysokých škôl za rok 2017 a ďalej z oficiálnych štatistických údajov a z údajov, ktoré má ministerstvo k dispozícii v rámci svojej koordinačnej činnosti. V správe sa využívajú aj poznatky získané na stretnutiach so Slovenskou rektorskou konferenciou, Radou vysokých škôl a Študentskou radou vysokých škôl.

Správa sa zaoberá najmä vysokými školami v pôsobnosti rezortu ministerstva školstva, teda verejnými vysokými školami a súkromnými vysokými školami, sčasti zahraničnými vysokými školami. Ak to nie je výslovne uvedené, nezaoberá sa vysokými školami v rezortoch obrany, vnútra a zdravotníctva. V ďalšom, ak nie je uvedené inak, vysokou školou sa rozumie verejná vysoká škola alebo súkromná vysoká škola. V časti o hospodárení sa správa zaoberá len verejnými vysokými školami.

Kvôli prehľadnosti sú jednotlivé odseky v ďalšom texte číslované priebežne.

Úvod

Stručný prehľad najdôležitejších informácií o vysokom školstve v roku 2017

(1) V roku 2017¹⁾ bol celkový počet študentov **136 684**, z toho 80 566 žien, nastal **medziročný pokles počtu študentov** vysokých škôl o **10 996 (7,45 %)**, z toho **8 884** na verejných vysokých školách a **2 112** na súkromných vysokých školách. Počet študentov iného štátneho občianstva sa pritom medziročne zvýšil o 8,60 % (celkom o **889** študentov). Najviac študentov verejných vysokých škôl v prvých dvoch stupňoch študovalo v spoločenských vedách, náukách a službách (44,25 %). Podiel žien na celkovom počte vysokoškolských študentov v roku 2017 dosiahol 58,94 % v prípade doktorandského štúdia 47,79 %. Podiel žien študentiek na súkromných vysokých školách bol 62,51 %.

(2) V priebehu roka 2017 **riadne skončilo vysokoškolské štúdium** na verejných a súkromných vysokých školách **46 595** študentov, z toho 29 188 žien, čo predstavuje medziročný pokles o 10,81 % (5 650 absolventov). Pod tento stav sa relatívne rovnomerne podpísali absolventi dennej formy štúdia (**medziročný pokles o 3 018**), ako aj absolventi externej formy (**medziročný pokles o 2 632 absolventov**).

(3) O štúdium na vysokej škole v prvom stupni a v spojenom prvom a druhom stupni sa uchádzalo **37 564 uchádzačov – občanov SR**, čo je medziročný pokles o 3 980 uchádzačov. Títo uchádzači na štúdium podali spolu s cudzincami **69 174 prihlášok**, čo je najnižší počet za ostatné roky. Z úspešných uchádzačov sa na štúdium zapísalo **33 273**, z toho 29 920 osôb štátnej príslušnosti SR a 3 353 cudzincov.

(4) **Priemerný plat zamestnanca** verejnej vysokej školy v roku 2017 **bol 1 196,51 €**, čo je o 5,38 % viac ako v roku 2016. Priemerný plat vysokoškolského učiteľa verejnej vysokej školy v roku 2017 bol 1 513,60 €, čo je o 5,33 % viac ako v roku 2016. V roku 2017 bol priemerný plat profesora verejnej vysokej školy 2 228,67 €, čo predstavuje nárast o 4,61 %.

(5) Veková štruktúra profesorov a docentov vysokých škôl sa medziročne významne nezmenila. Medián veku vysokoškolského učiteľa vo funkcii profesora bol 63 rokov.

(6) **V schválenom rozpočte na rok 2017** bola na vysokoškolské vzdelávanie, vedu a sociálnu podporu študentov vysokých škôl v kapitole ministerstva vyčlenená suma **481 803 593 €**. Z uvedeného objemu finančných prostriedkov bola pre vysoké školy vyčlenená suma 475 776 678 €. **Podpora vysokoškolskej vedy a techniky** v rámci finančných prostriedkov vyčlenených na vysoké školstvo v kapitole ministerstva v roku 2017 predstavovala **157 605 365 €**.

(7) Verejné vysoké školy hospodária podľa rozpočtu výnosov a nákladov. **Celkové náklady** (vrátane odvodov a dane z príjmu) verejných vysokých škôl v roku 2017 **v hlavnej činnosti** predstavovali **712 463 619 €** a **celkové výnosy** verejných vysokých škôl v roku 2017 **v hlavnej činnosti** boli **722 431 134 €**.

(8) V roku 2017 skončilo s **kladným výsledkom hospodárenia** (hlavná a podnikateľská činnosť spolu) svoje hospodárenie **16 verejných vysokých škôl**. Hospodársky výsledok verejných vysokých škôl za rok 2017 v hlavnej činnosti bol zisk vo výške **9 981 679 €** a v podnikateľskej činnosti bol zisk v objeme **3 427 552 €**. Celkový hospodársky výsledok bol **zisk v objeme 13 409 231 €**.

(9) Správa a jej tabuľková príloha aj v tomto roku poskytuje ďalšie podrobné informácie o stave vysokého školstva v SR za rok 2017.

¹⁾ Počtom študentov v roku 2017 rozumieme počet študentov v akademickom roku 2017/2018 k 31.10.2017.

Časť I

1. Správa o činnosti vysokých škôl v roku 2017

(10) Prvá časť správy sa zameriava na hlavné činnosti vysokých škôl v roku 2017 a podmienky, za ktorých tieto činnosti vykonávajú.

1.1 Právne podmienky

(11) V roku 2017 v rámci vykonávacích predpisov bolo vydané:

- *opatrenie MŠVVaŠ SR oznámené pod č. 198/2017 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma maximálneho ročného školného na akademický rok 2018/2019 pre študijné programy v externej forme štúdia uskutočňované na verejných vysokých školách a na štátnych vysokých školách, čo je každoročná aktualizácia maximálnych súm ročného školného v externej forme štúdia.*

(12) V roku 2017 pokračovali práce na príprave novely zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na príprave nového zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania.

(13) Návrhy zákonov vychádzali z Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2017. Cieľom pripravovaných materiálov je úprava externého a interného systému zabezpečovania kvality v súlade so Štandardmi a usmerneniami na zabezpečovanie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG 2015). Návrhy zákonov boli vláde Slovenskej republiky predložené v roku 2018.

1.2 Poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania

(14) V roku 2017 poskytovalo vysokoškolské vzdelávanie dvadsať verejných vysokých škôl, tri štátne vysoké školy a dvanásť súkromných vysokých škôl.

(15) Okrem nich poskytovalo vysokoškolské vzdelávanie na území SR aj päť zahraničných vysokých škôl, jedna so sídlom v Českej republike (Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha, o. p. s.), jedna so sídlom v Nemeckej spolkovej republike (Hochschule Fresenius gGmbH), jedna so sídlom vo Francúzskej republike (INSTITUT SUPÉRIEUR SPÉCIALISÉ DE LA MODE - MOD'SPÉ Paris), jedna so sídlom v Poľskej republike (Staropolska Szkoła Wyższa w Kielcach) a pribudla nová zahraničná vysoká škola s názvom Szent István Egyetem so sídlom v Maďarskej republike, ktorej bolo 29. septembra 2017 udelené oprávnenie na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania na území SR.

(16) Na konci roka 2017 v Slovenskej republike pôsobilo **22 univerzitných vysokých škôl**, jedenásť vysokých škôl, ktoré nie sú začlenené medzi univerzitné vysoké školy ani medzi odborné vysoké školy a dve odborné vysoké školy. Uvedené údaje sú vrátane štátnych vysokých škôl.

(17) V roku 2017 sa na troch vysokých školách skončila komplexná akreditácia ich činností. Okrem akreditácie jednotlivých činností (študijné programy) sa v prípade vysokých škôl, ktoré majú v Slovenskej republike svoje sídlo, posudzoval aj vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokej školy, kvalita jej tvorivej činnosti, napĺňanie poslania vysokej školy.

(18) Akreditačná komisia v prípade jednej vysokej školy potvrdila jej dovtedajšie začlenenie (VŠMP ISM Prešov). V prípade druhej vysokej školy (VŠ Danubius Sládkovičovo) sa Akreditačná komisia vyjadrila, že vysoká škola má vypracovaný vyhovujúci vnútorný systém kvality, avšak jeho uplatňovanie nie je na dostatočnej úrovni, na základe čoho bola vysokej škole uložená lehota jeden rok na odstránenie zistených nedostatkov.

(19) Jednotlivé vysoké školy spracovali svoje výročné správy o činnosti za rok 2017. Z niektorých z nich vyberáme nasledujúce informácie:

(20) **TU Košice** v roku 2017 realizovala projekt „Univerzitný vedecký park TECHNICOM pre inovačné aplikácie s podporou znalostných technológií – II. fáza (UVP TECHNICOM), ako **ekosystém inovácií a technologického transferu, inovácií a podpory podnikania**, ktorého cieľom je poskytnúť inkubačné prostredie pre zabezpečenie akceleračného procesu pre vznik a rozvoj malých a stredných hi-tech firiem, resp. startup a spin-off firiem. UVP TECHNICOM sa úspešne zapojilo do významného EU projektu „Manufacturing Industry Digital Innovation Hubs (MIDIH)“ v rámci výskumného programu HORIZONT 2020, ktorý je inovačnou aktivitou zabezpečenou projektovým konzorciom s 21 účastníkmi (prijímateľmi) z 12 krajín.

(21) **SPU Nitra** zabezpečuje využitie dosiahnutých výsledkov v praxi cez **inovačné centrá**, centrá excelentnosti, napr. ECOVA – Excelentné centrum ochrany a využívania agrobiodiverzít, Centrum excelentnosti pre bielo-zelenú biotechnológiu. Významné postavenie má aj Výskumné centrum AgroBioTech, ktoré je spoločným projektom SPU Nitra, UKF Nitra a ÚGBR SAV a v ktorom bolo zriadených tridsať nových laboratórií.

(22) **UKF Nitra** získala medzinárodný výskumný projekt programu EÚ pre výskum a inovácie Horizont 2020 „**The European Human Biomonitoring Initiative (HBM4EU)**“. Projekt je zameraný na biomonitoring endokrinných disruptorov a ich metabolitov, t. j. hodnotenie expozície európskej populácie chemickými látkami zo životného, ako aj pracovného prostredia a ich zdravotných účinkoch na človeka. V projekte UKF Nitra spolu so SZU Bratislava, STU Bratislava a Úradom verejného zdravotníctva SR, ktorý vystupuje v pozícii národného koordinátora, spolupracuje so 107 partnermi z 26 krajín.

(23) Vedecký park **UK Bratislava** sa stal partnerom významného medzinárodného projektu EcoInnDanube (**Eco-innovatively connected Danube Region**), ktorého cieľom je prispieť k ochrane životného prostredia s podporou ekoinovácií. Do projektu sa zapojilo celkom 16 organizácií z 12 európskych krajín.

(24) Neurochirurgická klinika Lekárskej fakulty **UK Bratislava** spolu s Univerzitnou nemocnicou Bratislava vyvinuli **bezpečnejšiu techniku operovania nádorov mozgu** pri zmene využitia navigovaného 3D ultrazvuku. Metóda dokáže snímať drobné tepny, ktoré sú často tenšie ako 1 mm, ale ich poškodenie počas operácie môže mať za následok ochrnutie polovice tela. Objav sa už využíva aj v zahraničí, vrátane Nórska, kde navigovaný 3D ultrazvuk pôvodne vznikol.

(25) **ŽU Žilina** v roku 2017 dobudovala unikátne laboratórium **ultrazvukovej lock-in termografie**, ktoré je vybavené multiaxiálnym cyklickým zariadením Inova pre mechanické a únavové skúšky. Tiež bolo vytvorené unikátne **laboratórium 3D tlače kompozitov**, kde sú inštalované unikátne zariadenia na 3D tlač kompozitných materiálov na báze nylonu a uhlíkového vlákna a nekonečných vlákien.

(26) **ŽU Žilina** v novembri 2017 otvorila laboratórium **Safe City Lab**, ktoré vzniklo ako výsledok spolupráce spoločnosti HUAWEI a Univerzitného vedeckého parku UNIZA. Oblasť výskumu sú zamerané na dopravu, ktorá je tradičnou témou výskumu na ŽU Žilina a koncept Bezpečné mesto (SAFE CITY), v ktorej je spoločnosť Huawei celosvetovým lídrom.

(27) **TU Košice** získala **certifikát EUR-ACE** pre študijné programy Pozemné stavby a architektúra (Stavebná fakulta) a Strojné inžinierstvo (Strojnícka fakulta). Táto medzinárodná akreditácia potvrdzuje, že predmetné študijné programy spĺňajú podmienky kladené na obdobné študijné programy v rámci Európy.

(28) Z úspechov študentov je vhodné spomenúť napr. študenta Prírodovedeckej fakulty **UK Bratislava**, ktorý **našiel** v zbierkach libanonského jantáru **švába starého 130 miliónov rokov**. O jeho výskume informoval v januári 2017 magazín BBC Earth a jeho štúdia vyšla v prestížnom vedeckom časopise Cretaceous Research. Ďalší študent spolu so svojím americkým kolegom **objavili plazu starého 47 miliónov rokov**, je to nový, doposiaľ neznámy živočích, ktorý dostal vedecké meno na počesť Milana Rastislava Štefánika. Študenti **VŠMU Bratislava** sa zas môžu pochváliť získaním **ocenění na medzinárodných festivaloch**.

1.3 Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania

Systém vysokoškolského vzdelávania

(29) V roku 2017 bolo možné získať vysokoškolské vzdelanie v niektorom z jeho troch stupňov **v 373 študijných odboroch**. Prvý stupeň vysokoškolského vzdelávania bolo možné študovať v 179 študijných odboroch, druhý stupeň taktiež v 179 študijných odboroch, tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania v 328 študijných odboroch. Študijné odbory sú rozčlenené do 9 skupín: výchova a vzdelávanie (10 odborov), humanitné vedy a umenie (45), sociálne, ekonomické a právne vedy (57), prírodné vedy (62), konštruovanie, technológie, výroba a komunikácie (68), poľnohospodárske a veterinárske vedy (39), zdravotníctvo (48), služby (22) a informatické vedy, matematika a informačné a komunikačné technológie (22).

(30) V prípade sústavy študijných odborov SR bolo rozhodnuté o ôsmich podaných návrhoch na zmenu sústavy, pričom rozhodnutie bolo pozitívne v prípade štyroch žiadostí o zmenu opisu študijného odboru (študijné odbory: hutníctvo, dejiny a teória výtvarného umenia a architektúry, právo, sociálne služby a poradenstvo) a v prípade dvoch žiadostí o zaradenie nového študijného odboru do sústavy (študijný odbor lekárske neurovedy a študijný odbor letecké a kozmické inžinierstvo). V prípade jednej žiadosti o zmenu opisu študijného odboru (doprava) bolo rozhodnutie negatívne. Rovnako bolo rozhodnuté negatívne v prípade jednej žiadosti o zaradenie nového študijného odboru do sústavy (lekárska biológia).

(31) V roku 2017 minister školstva, vedy, výskumu a športu SR rozhodol na základe vyjadrenia Akreditačnej komisie o 588 právach vysokých škôl o spôsobilosti vysokej školy na jednotlivé činnosti podľa zákona o vysokých školách. Išlo o žiadosti predložené mimo komplexných akreditácií činností vysokých škôl. Sumárne počty jednotlivých typov rozhodnutí sú nasledujúce:

Typ rozhodnutia	Študijné programy				Habilitačné a inauguračné konanie	Spolu
	I. stupeň	II. stupeň	spojeného I+II stupňa	III. stupeň		
Priznanie práva (nové aj opätovné priznania)	111	120	1	109	34	375
Pozastavenie práva	35	38	1	20	1	95
Obnovenie práva	9	6	1	13	11	40
Odňatie práva	6	3	0	14	6	29
Zamietnutie žiadosti	11	24	0	12	2	49
Spolu	172	191	3	168	54	588

Tabuľka č. 1 - Počet vydaných rozhodnutí o akreditácii činností vysokých škôl mimo komplexnej akreditácie

(32) V zmysle ustanovení zákona bolo vysokým školám v roku 2017 pozastavených 75 platností priznaných práv. Išlo o práva priznané na základe žiadostí podaných do 31.12.2012, v prípade ktorých je umožnené, aby na nich zapísaní študenti mohli doštudovať za podmienok, za ktorých boli prijatí na štúdium (ide o kratšie štandardné dĺžky štúdia podľa predchádzajúcich predpisov). Práva sa vysokým školám, ktorých komplexné

akreditácie ich činností boli ukončené v roku 2016, pozastavili k 1. septembru nasledujúcemu po skončení komplexnej akreditácie, teda k 1. septembru 2017.

(33) V rámci komplexných akreditácií minister rozhodol o žiadostiach vysokých škôl o akreditáciu študijných programov nasledovne:²⁾

Typ rozhodnutia	Študijné programy				Habilitačné a inauguračné konanie	Spolu
	I. stupeň	II. stupeň	spojeného I+II stupňa	III. stupeň		
Priznanie práva (nové aj opätovné priznania)	32	20	0	0	0	52
Pozastavenie práva	0	4	0	0	0	4
Odnatie práva (pre nepožiadanie o akreditáciu)	4	0	0	0	0	4
Zamietnutie žiadosti	0	6	0	0	0	6
Spolu	36	30	0	0	0	66

Tabuľka č. 2 - Počet vydaných rozhodnutí o akreditácii činností vysokých škôl v komplexných akreditáciách

(34) V rámci rozhodovania o priznaniach práv vysokým školám bolo rozhodnuté o **jedenástich žiadostiach o akreditáciu spoločného študijného programu**, pričom v šiestich prípadoch išlo o rozhodovanie o žiadostiach, ku ktorým sa vyjadrila Akreditačná komisia a v piatich prípadoch išlo o rozhodnutia o žiadostiach podanej na ministerstvo (sú zahrnuté do počtov v tabuľke č. 1).

Študenti

(35) Medziročne bolo zaznamenané **zníženie** počtu študentov na vysokých školách na **136 684 študentov** (pokles o **10 996** študentov, t. j. o 7,45 %). Verejné vysoké školy zaznamenali medziročný pokles počtu študentov o 8 884, na súkromných vysokých školách počet študentov klesol o 2 112 študentov. **Podiel študentov na súkromných vysokých školách** tak medziročne **klesol na 12,42 %**, čím ich podiel medziročne poklesol o 0,51 percentuálneho bodu.

(36) **Podiel žien na celkovom počte študentov** vysokých škôl dosiahol v roku 2017 hodnotu **58,94 %** (medziročný pokles o 0,27 percentuálneho bodu). V prípade verejných vysokých škôl to bolo 58,44 % a na súkromných školách 62,51 %. Z hľadiska formy štúdia mali ženy najvýraznejšie zastúpenie v rámci externého štúdia na prvom a druhom stupni, kde ich podiel dosiahol 65,42 %. Najvyšší podiel žien bol na TvU Trnava, kde bolo v roku 2017 viac ako osemdesiat percent (81,21 % bez zmeny v porovnaní s predchádzajúcim rokom) študentov ženského pohlavia. Naopak, najnižší podiel žien študoval na umelecky zameranej súkromnej vysokej škole HUAJA Banská Štiavnica (14,29 % podiel).

(37) Klesajúca tendencia počtu študentov vysokých škôl sa prejavuje aj v oblasti výrazného znižovania počtu novoprijatých študentov na súkromné vysoké školy. Maximálny počet novoprijatých študentov na súkromné vysoké školy bol dosiahnutý v roku 2008 (11 840), v roku 2017 bolo prijatých 2 327 (pokles oproti roku 2016 o 13,53 %). V prípade verejných vysokých škôl bol maximálny počet novoprijatých v roku 2006 (57 319), v roku 2017 bolo 23 844 novoprijatých (pokles oproti roku 2016 o 10,00 %).

(38) Z hľadiska formy štúdia pokračoval **pokles podielu študentov v externej forme**, keď ich podiel na celkovom počte študentov **v roku 2017 poklesol na 20,28 %** (v roku 2016 to bolo 22,72 %).

²⁾ V prípade zahraničnej vysokej školy sa práva nepriznávajú a hodnotí sa najmä kvalita tvorivej činnosti.

(39) **Počet doktorandov** v dennej aj externej forme štúdia na verejných aj súkromných vysokých školách medziročne **poklesol o 398 študentov (o 5,57 %)**. V dennej forme štúdia bol medziročný pokles o 202 doktorandov (o 4,97 %), v externej forme bol zaznamenaný pokles o 196 študentov (o 6,35 %). Na verejných vysokých školách bol počet študujúcich v doktorandskom štúdiu v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižší o 362 (medziročný pokles o 5,36 %), na súkromných vysokých školách sa ich počet znížil o 36. Podiel doktorandov na celkovom počte študentov predstavoval 4,96 %. Najvyšší medziročný pokles o 84 doktorandov bol zaznamenaný na STU Bratislava, za ktorou nasledovala KU Ružomberok s medziročným poklesom o 49 doktorandov.

(40) **Počet cudzincov** študujúcich v SR medziročne **vzrástol o 889 študentov**, ich podiel na celkovom počte študentov sa zvýšil o 1,22 percentuálneho bodu (na 8,22 %). Ženy boli medzi zahraničnými študentmi zastúpené 55,85 % podielom, pričom v prípade súkromných vysokých škôl ich podiel v rámci zahraničných študentov dosiahol 68,43 %. Na náraste počtu študentov zo zahraničia sa najviac podieľa TU Košice, najmä získaním študentov s pôvodom na Ukrajine a v Indickej republike. Medziročne vzrástol najviac počet študentov z Ukrajiny. Naopak, najväčší pokles bol zaznamenaný v prípade študentov z Českej republiky a Gréckej republiky.

(41) Z pohľadu štatistickej klasifikácie odborov vzdelania **55,17 % zo všetkých študentov študovalo spoločenské vedy, náuky a služby**. Rovnako aj v prípade doktorandského štúdia je najviac doktorandov v spoločenských vedách a náukách (39,09 % doktorandov). V rámci súkromných vysokých škôl v spoločenských vedách, náukách a službách bolo 73,66 % študentov. V takmer všetkých skupinách odborov mali medzi študentmi ženy vyššie zastúpenie ako muži. Výnimku predstavovali iba technické vedy, náuky a služby (24,58 %) a vojenské a bezpečnostné vedy a náuky (28,45 %). Najvýraznejšiu prevahu mali v prípade zdravotníckych odborov (73,17 %).

(42) V rámci spoločenských vied a náuk na prvých dvoch stupňoch denného vysokoškolského štúdia na verejných VŠ najväčší podiel tvoria študenti ekonomických vied (31,47 %; v prípade externého štúdia dosiahol podiel 30,57 %). Na súkromných vysokých školách v rámci spoločenských vied a náuk na prvých dvoch stupňoch denného štúdia tvorili najväčší podiel rovnako ekonomické vedy (46,91 %), avšak v prípade externého štúdia dominovali študijné programy zo skupiny spoločenských a behaviorálnych vied (45,10 %; konkrétne študijné programy zamerané na sociálnu prácu, ktorých podiel na celkovom počte externých študentov I. a II. stupňa vysokoškolského štúdia na súkromných vysokých školách predstavoval 32,14 %).

(43) **Na siedmich verejných vysokých školách študovalo viac ako polovica (54,22 %) študentov**, pričom viac ako štvrtina (25,19 %) všetkých študentov študovala na dvoch vysokých školách (UK Bratislava a STU Bratislava). Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov vysokej školy mali AU Banská Bystrica (11,19 %), UK Bratislava (8,32 %) a VŠMU Bratislava (7,62 %). Najmenší podiel doktorandov z počtu študentov z verejných vysokých škôl mala TUAD Trenčín (1,60 %). Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov zo súkromných vysokých škôl mala SEVŠ Skalica (5,83 %). Najväčší podiel študentov cudzincov mala VŠMP ISM Prešov (38,89 %).

(44) Z hľadiska veku **necelé dve tretiny (61,30 %) študentov v dennej forme štúdia** v prvých dvoch stupňoch vysokoškolského vzdelávania boli vo veku **do 22 rokov** (vrátane). V prípade externej formy štúdia viac ako polovica (61,01 %) študentov na prvých dvoch stupňoch bola starších ako 27 rokov (vrátane). Dve tretiny (66,80 %) doktorandov v dennej forme štúdia mali vek do 27 rokov (vrátane), v externej forme štúdia boli viac ako tri štvrtiny doktorandov vo veku nad 29 rokov.

(45) V priebehu roka 2017 **riadne skončilo** vysokoškolské štúdium (prvý až tretí stupeň) **46 595 študentov** (medziročný pokles o 5 650 absolventov), z nich 27 857 (59,79 %) v spoločenských vedách, náukách a službách. V rámci technických vied a náuk skončilo štúdium spolu 8 557 študentov (18,36 %). Absolventi doktorandského štúdia tvorili 3,43 % z počtu absolventov.

(46) Zo študentov, ktorí začali bakalárske³⁾ štúdium dennou formou v akademickom roku 2016/2017 bolo do 31.10.2017 **vylúčených zo štúdia pre neprospech 19,28 % študentov a 13,62 % študentov štúdium zanechalo**. Najväčší podiel vylúčených študentov na počte novoprijatých študentov mali HUAJA Banská Štiavnica (42,86 %), STU Bratislava (40,49 %), UJS Komárno (25,23 %). Päť vysokých škôl nezaznamenalo vylúčenie zo štúdia pre neprospech ako dôvod skončenia štúdia (VŠVU Bratislava, BISLA Bratislava, SEVŠ Skalica, VŠBM Košice). Najväčší podiel študentov, ktorí zanechali štúdium mali BISLA Bratislava (32,14 %), TUAD Trenčín (26,04 %), SEVŠ Skalica (25,00 %) a ŽU Žilina (22,97 %) a najnižší VŠ DTI Dubnica nad Váhom (1,96 %), VŠM Trenčín (1,75 %), a HUAJA Banská Štiavnica (0,00%). V externej forme štúdia zanechalo štúdium 11,38 % študentov a vylúčených pre neprospech bolo 15,48 % študentov v priebehu prvého roka štúdia.

(47) V prípade študijných programov druhého stupňa v dennej forme štúdia štúdium počas prvého roka zanechalo 3,06 % študentov, ktorí začali štúdium v akademickom roku 2016/2017 a vylúčených pre neprospech bolo 4,45 % z nich. V externej forme štúdia štúdium zanechalo 4,72 % a vylúčených bolo 4,48 % študentov, ktorí začali štúdium v akademickom roku 2016/2017.

(48) V roku 2017 bolo do centrálneho registra záverečných, rigorózných a habilitačných prác zaslaných celkom 49 093 záverečných prác v prvom, druhom a treťom stupni vysokoškolského vzdelávania, z toho bolo 23 233 bakalárskych prác, 24 333 diplomových prác a 1 527 dizertačných prác. Obhájených záverečných prác bolo v roku 2017 v prvom, druhom a treťom stupni vysokoškolského vzdelávania celkom 36 249. Z celkového počtu záverečných prác bola prevažná väčšina predložená v slovenskom jazyku (91,14 %), časť v anglickom jazyku (3,86 %), v českom jazyku (2,80 %), v maďarskom jazyku (1,30 %), v nemeckom jazyku (0,39 %) a v malom množstve v inom jazyku (0,51 %). Rozdiel v počte zaslaných záverečných prác do centrálneho registra záverečných prác a počtom obhájených prác sú najmä neobhájené práce, resp. preloženie termínu obhajoby.

(49) Podrobnejšie údaje o študentoch a absolventoch sú uvedené v tabuľkovej prílohe, **v tabuľkách č. 1 až 5.**

(50) Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR bolo v **evidencii uchádzačov o zamestnanie** v decembri 2017 z verejných a súkromných vysokých škôl **2 464 uchádzačov - absolventov vysokých škôl⁴⁾**, čo bolo menej o 1312 oproti roku 2016, z ktorých bolo 2 081 absolventov druhého, 402 absolventov prvého a traja absolventi tretieho stupňa. Z celkového počtu absolventov – evidovaných uchádzačov o zamestnanie verejných a súkromných vysokých škôl bolo 3,08 % v evidencii viac ako dvanásť mesiacov. Najviac absolventov – evidovaných uchádzačov o zamestnanie bolo v decembri 2017 v evidencii sedem až deväť mesiacov (52,19 %).

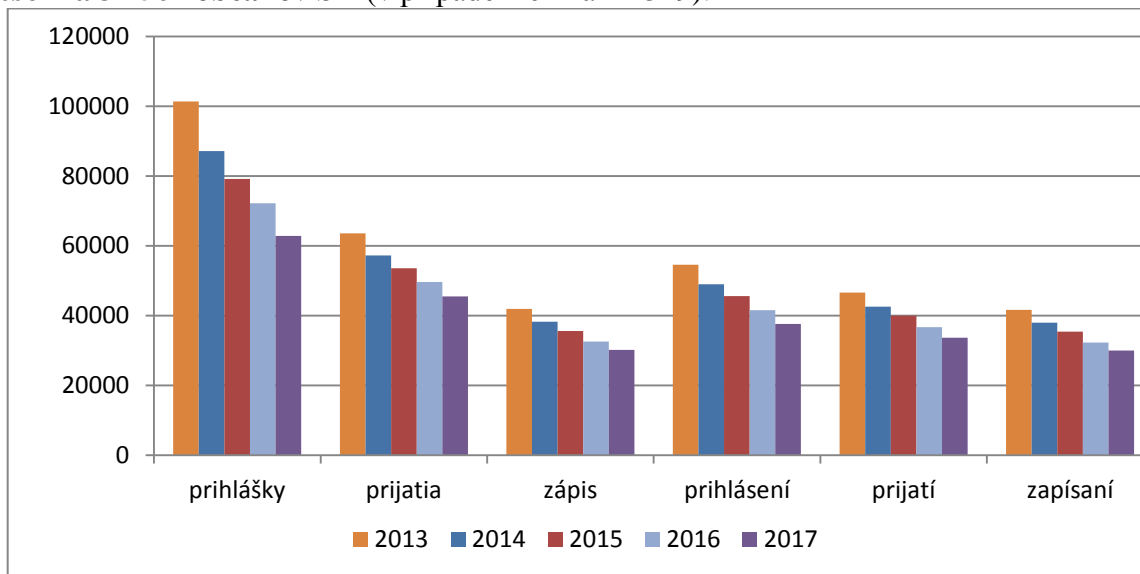
Prijímacie konanie na 1. stupeň

(51) V ostatných rokoch klesá počet uchádzačov o štúdium na vysokých školách (v prvom stupni vysokoškolského vzdelávania, resp. v študijných programoch spojeného prvého

³⁾ Vrátane študijných programov, ktoré spájajú prvý a druhý stupeň a štátnych vysokých škôl – civilné štúdium.

⁴⁾ Za absolventa - uchádzača o zamestnanie sa považujú len absolventi z dennej formy štúdia a len do veku 25 rokov. Absolvent mohol ukončiť štúdium aj v predchádzajúcom roku.

a druhého stupňa). V roku 2017 bolo podaných 62 766 (v prípade žien 37 940) prihlášok⁵⁾, čo je o 9 390 prihlášok menej ako v predchádzajúcom roku. **Počet uchádzajúcich sa o štúdium klesol na 37 564 občanov SR** (v prípade žien na 21 319).

Graf č. 1 - Vývoj počtu prihlášok, prijatí a zápisov, prihlásených (fyzické osoby), prijatých (fyzické osoby) a zapísaných (fyzické osoby) – fyzická osoba je za všetky školy zohľadnená len raz, aj keď sa zúčastnila viacerých prijímacích konaní.

(52) V roku 2017 sa na každých 100 prijatých uchádzačov nezapísalo na štúdium jedenásť uchádzačov. Celkovo bolo **prijatých** na štúdium **33 618 uchádzačov** a **zapísalo sa 29 920 uchádzačov** (fyzických osôb). Najviac, 21 102 uchádzačov, podalo prihlášku na štúdium spoločenských vied, náuk a služieb, z nich 90,01 % bolo na štúdium prijatých a zapísalo sa 15 967 uchádzačov, čo je 84,06 % z prijatých na študijné programy patriace do tejto skupiny študijných odborov. V prípade žien bolo na štúdium prijatých 18 924 uchádzačiek a zapísalo sa 16 717 uchádzačiek (fyzických osôb). Najviac 13 923 uchádzačiek, podalo prihlášku na štúdium spoločenských vied, náuk a služieb, z nich 90,36 % bolo na štúdium prijatých a zapísalo sa 10 569 uchádzačiek, čo je 84,01 % z prijatých na študijné programy patriace do tejto skupiny študijných odborov.

(53) Najväčšia skupina uchádzačov o vysokoškolské štúdium mala **menej ako 20 rokov** (vrátane) a tvorila 61,06 %, v prípade **dennej formy štúdia 70,61 % z uchádzačov**. Maturujúci v roku 2017 tvorili z uchádzačov 54,99 % (v dennej forme štúdia 63,77 %; v externej forme 9,33 %).

(54) Podľa štatistických údajov v školskom roku 2016/2017 absolvovalo strednú školu s maturitou 37 172 žiakov (z toho 19 014 žien). O štúdium na vysokej škole SR sa z nich uchádzalo 55,62 % všetkých absolventov (z absolventiek 64,01 %). Na štúdium na vysokej škole SR sa zapísalo 45,73 % maturantov zo školského roka 2016/2017 (v prípade žien 52,51 % maturantiek).

Prijímacie konanie na 2. stupeň

(55) V roku 2017 bolo podaných **18 738 prihlášok** na štúdium na vysokej škole⁶⁾ v študijných programoch **druhého stupňa v dennej forme** a 4 928 v externej forme štúdia,

⁵⁾ Sú započítaní len občania SR. V počte sú aj prihlášky na štátne vysoké školy.

⁶⁾ Sú započítaní len občania SR. V počte sú aj prihlášky na štátne vysoké školy.

čo predstavuje o 3 603 podaných prihlášok menej ako v roku 2016, z toho o 2 076 menej na dennú formu a o 1 527 menej na externú formu. O štúdium sa uchádzalo 21 222 občanov SR, **prijatých bolo 20 147 uchádzačov (94,93 %)** a na štúdium sa **zapísalo 18 798 uchádzačov (93,30 % z prijatých)**. Ženy podali 11 346 prihlášok na štúdium na vysokej škole⁶⁾ v študijných programoch druhého stupňa v dennej forme a 3 306 v externej forme štúdia. O štúdium sa uchádzalo 12 923 občanok SR, prijatých bolo 12 298 (95,16 %) a na štúdium sa zapísalo 11 364 uchádzačiek (92,41 % z prijatých).

(56) Štyri pätiny (81,01 %) prihlášok podali absolventi bakalárskeho štúdia na tej istej vysokej škole. Najmenší podiel prihlášok absolventov bakalárskeho štúdia z inej vysokej školy mala medzi verejnými vysokými školami ŽU Žilina (8,3 %).

(57) 86,74 % z uchádzačov o štúdium v druhom stupni získalo vysokoškolské vzdelanie v prvom stupni v roku 2017. Z hľadiska zápisu na štúdium druhého stupňa predstavovali **absolventi z roku 2017 z celkového počtu zapísaných 88,03 %**.

(58) Podrobnejšie údaje sú uvedené **v tabuľkách č. 6 až 9**.

Dostupnosť štúdia pre občanov so špecifickými potrebami

(59) V roku 2017 pokračovala vo svojej činnosti Rada ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na podporu štúdia študentov so špecifickými potrebami ako konzultačný orgán, v ktorej sú zastúpení predstavitelia akademickej obce, neziskového sektora a ministerstva. V roku 2017 sa zabezpečili pre koordinátorov vysokých škôl vzdelávacie aktivity prostredníctvom podporných centier na UK Bratislava a TU Košice, bol zorganizovaný národný seminár pre koordinátorov s cieľom umožnenia vzájomnej výmeny skúseností v podpore študentov so špecifickými potrebami a vykonalo sa základné zmapovanie úrovne podpory študentov so špecifickými potrebami na vysokých školách.

(60) Zástupcom STU Bratislava v spolupráci s UK Bratislava bol vypracovaný projekt UNIAL, ktorého podklady budú slúžiť na vypracovanie Národného akčného plánu vytvárania prístupného akademického prostredia. V rámci uvedeného projektu bol zrealizovaný prieskum bezbariérovej prístupnosti vysokoškolských budov a areálov na Slovensku. Prieskum bol realizovaný v období od októbra 2015 do septembra 2016 na vybraných 14 verejných vysokých školách, pričom do prieskumu bolo zahrnutých 43 budov fakúlt a 10 študentských domovov. Výsledky vykonaného prieskumu poukázali na nevyhovujúci stav prístupnosti vysokoškolského prostredia, pretože žiadna z hodnotených budov fakúlt vysokých škôl a ani jeden zo študentských domovov nespĺňali v plnej miere podmienky bezbariérového užívania fyzického prostredia osobami so zdravotným znevýhodnením. Najhoršia situácia bola zdokumentovaná v prístupnosti študentských domovov, z ktorých **až 90 % z celkového počtu hodnotených budov nevyhovuje** požiadavkám bezbariérovosti, absentujú najmä bezbariérové izby a bezbariérové kúpeľne. Situácia s bezbariérovou prístupnosťou fakúlt vysokých škôl je v porovnaní so študentskými domovmi lepšia, pričom nevyhovujúci stav bol zdokumentovaný v prípade 46,51 % budov z celkového počtu hodnotených objektov fakúlt vysokých škôl.

(61) V roku 2017 bola **na zabezpečenie podporných služieb** študentov so špecifickými potrebami verejným vysokým školám rozpísaná **suma 700 tis. €**, rovnako ako v roku 2016. V rozpise sa zohľadnili jednotlivé špecifické potreby, ktoré boli začlenené do niekoľkých kategórií zohľadňujúc predpokladanú finančnú náročnosť zabezpečenia podpornej služby (od 325 € v prípade chronicky chorých študentov po 5 400 € v prípade nepočujúcich a nedoslýchavých študentov).

Vysokoškolská mobilita

(62) Všetky verejné vysoké školy sa vo Výzve 2016 na predkladanie žiadostí zapojili do akcie Vzdelávacia mobilita jednotlivcov **v rámci programu Erasmus+**. V rámci Výzvy 2016 mohli vysoké školy požiadať buď o šesťnásť mesačný, alebo 24 mesačný projekt vždy so začiatkom od 1. júna roku výzvy. Väčšina (28 z 33) vysokých škôl (verejných i súkromných) si zvolila 24 mesačné projekty, to znamená, že účastníkov mohla vyslať v oprávnenom období až do 31. mája 2018. Z projektov z Výzvy 2016⁷⁾ **vycestovalo** prostredníctvom tohto programu **2 399 študentov na študijný pobyt** v priemernej dĺžke 4,93 mesiacov a **1 337 študentov na pracovnú stáž** do podnikov v priemernej dĺžke 3,33 mesiaca. Spolu vycestovalo 3 736 študentov. Najviac študentov vyslala UK Bratislava (749).

(63) Priemerný mesačný grant študenta na štúdium bol 421 € a na stáž 505 €. V rámci programu Erasmus+ sú granty do jednotlivých skupín krajín od roku 2014 fixné.⁸⁾ Najviac študentov vycestovalo na štúdium do Českej republiky (458), do Španielska (219) a do Nemecka (209). Najviac študentov vycestovalo na stáž do Českej republiky (630), do Španielska (114) a do Nemecka (76).

(64) V rámci projektov z Výzvy 2016 vycestovalo prostredníctvom programu Erasmus+ 1 591 pracovníkov vysokých škôl za účelom výučby alebo školenia.

(65) V rámci Výzvy 2016 predstavoval počet **prichádzajúcich študentov 2 014** mobilit, z toho na účely štúdia to bolo 1 480 študentov a na účely stáže 534 študentov. Najviac prichádzajúcich študentov študovalo na UK Bratislava (381), EU Bratislava (196), STU Bratislava (155), UMB Banská Bystrica (113) a ŽU Žilina (94). Študenti prišli na štúdium alebo stáž najčastejšie z týchto krajín: Španielsko (330), Poľsko (244), Francúzsko (208), Taliansko (197) a Turecko (184).

(66) V roku 2017 vycestovalo prostredníctvom **Národného štipendijného programu** sedem študentov s trvalým pobytom v SR, 26 doktorandov a dvaja uchádzači získali samostatný cestovný grant. Naopak, na študijný pobyt v SR **prišlo dvanásť študentov** zo zahraničia, **25 doktorandov a 125 vysokoškolských učiteľov, výskumných alebo umeleckých pracovníkov**. Priemerná dĺžka pobytu bola u vyslaných študentov 2,6 mesiacov, u doktorandov 3 mesiace a postdoktorandov 2 mesiace. V prípade študentov bola priemerná mesačná výška poskytnutého štipendia 725 €, v prípade doktorandov 1 210 € a postdoktorandov 1 170 €. V prípade prijatých študentov v roku 2017 bola priemerná dĺžka ich pobytu na Slovensku 6 mesiacov, v prípade doktorandov 4 mesiace a v prípade vysokoškolských učiteľov 4 mesiace. V priemere bolo prichádzajúcim štipendistom poskytnuté štipendium v mesačnej výške 350 € pre študentov, 580 € pre doktorandov a 944 € pre vysokoškolských učiteľov.

(67) V roku 2017 pokračovala **podpora účasti študentov na medzinárodných študentských súťažiach** formou refundácie časti cestovných nákladov spojených s ich účasťou. Na rok 2017 bola vyčlenená suma 40 000 €. Vzhľadom na záujem vysokých škôl bola táto dotácia navýšená o ďalších cca 20 000 €. Možnosť refundácie využili UK Bratislava, TU Zvolen, UPJŠ Košice, TU Trnava, UKF Nitra, TU Košice a STU Bratislava. Študenti tak mali zjednodušený prístup k medzinárodným súťažiam napr. v oblasti práva, matematiky, ale aj technických vied. Tím STU Bratislava sa umiestnil na 7. zo 14 miest na súťaži Formula

⁷⁾ Výzvy sú vyhlasované každý rok a školy sa do nich zapájajú každoročne, dochádza vždy k prelínaniu oprávneného obdobia projektov z dvoch výziev. Z tohto dôvodu vychádzajú štatistiky v rámci programu Erasmus+ z údajov z oprávneného obdobia projektov a nie z údajov z akademického roku.

⁸⁾ Rozdelenie krajín podľa výšky životných nákladov a im príslušné granty sú dostupné na: http://erasmusplus.sk/mam_projekt/zmluvy/2016/KA103_Priloha_IV_Sadzby_2016.pdf

Student Czech Republic a na 14. zo 41 miest na Formula Student Hungary. Študent **UK Bratislava** sa umiestnil na **20. mieste z 326 študentov zo 71 univerzít na International Mathematics Competition for Universities Students** a v celkovom poradí tím UK Bratislava dosiahol 25/26 miesto.

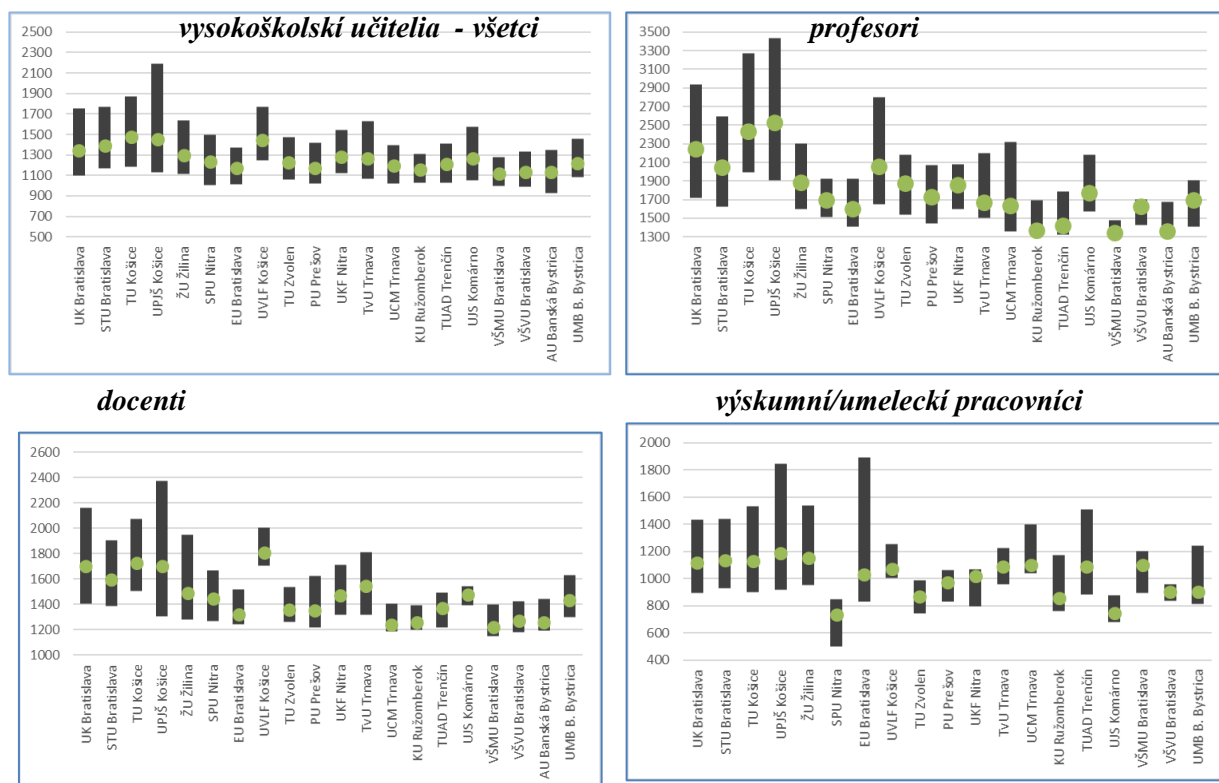
1.4 Zamestnanci vysokých škôl

(68) Priemerný evidenčný prepočítaný **počet zamestnancov verejných vysokých škôl** v roku 2017 bol **20 647,70 (medziročný pokles o 1,12 %, t. j. pokles o 234,40 osôb)**. V tom vysokoškolskí učitelia tvoria 46,44 %, výskumní pracovníci 6,99 % a ostatní zamestnanci (administratíva, prevádzka, a pod.) tvoria 46,57 % zamestnancov.

(69) **Priemerný plat zamestnanca** verejnej vysokej školy v roku 2017 bol **1 196,51 €**, čo predstavuje medziročný **nárast o 5,38 %**. Priemerné platy zamestnancov verejných vysokých škôl v roku 2017 sú v rozpätí od 1 013,18 € na EU Bratislava do 1 333,81 € na UPJŠ Košice. Priemerný plat v národnom hospodárstve v roku 2017 bol 954 €, ⁹⁾ medziročný nárast o 4,61 %.

(70) **Priemerný plat učiteľa** verejnej vysokej školy v roku 2017 bol **1 513,60 €**, čo predstavuje medziročný nárast o **5,33 %**. **Priemerný plat profesorov** na verejných vysokých školách v roku 2017 bol **2 228,67 €** (nárast o 4,61 %). **Priemerný plat docentov** v roku 2017 bol **1 700,28 €** (nárast o 5,09 %). Priemerný plat profesorov v pomere k priemernému platu vysokoškolských učiteľov bol na úrovni 1,47 násobku. Pomer priemerného platu vysokoškolského učiteľa k priemernému platu zamestnanca verejných vysokých škôl bol na úrovni 1,27 násobku.

Graf č. 2 – Štruktúra priemernej mzdy zamestnancov verejných vysokých škôl, prvý kvartil, medián a tretí kvartil v roku 2017.¹⁰⁾

⁹⁾ Zdroj: Štatistický úrad SR

¹⁰⁾ Priemerná mzda je prepočítaná na ustanovený týždenný pracovný čas.

(71) **Priemerný plat výskumných pracovníkov¹¹⁾** na verejných vysokých školách dosiahol v roku 2017 výšku **1 260,57 €**. V porovnaní s priemerným platom z roku 2016 ide **o 6,34 % nárast**.

(72) **Priemerný plat neučiteľských pracovníkov¹²⁾** na verejných vysokých školách dosiahol v roku 2017 výšku **870,73 €**. V porovnaní s priemerným platom z roku 2016 ide **o 5,37 % nárast**.

(73) V roku 2017 bol podiel tvorivých pracovníkov (vysokoškolskí učitelia, výskumní a umeleckí pracovníci) 53,43 % na celkovom počte zamestnancov verejných vysokých škôl. Najnižší podiel tvorivých pracovníkov 42,63 % mala UVLF Košice, najvyšší podiel 66,81 % mala VŠMU Bratislava. Zamestnanci vo funkcii **profesora tvorili 15,74 % na počte vysokoškolských učiteľov** verejných vysokých škôl. Najvyšší podiel vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora mala AU Banská Bystrica, a to 26,05 % (podiel docentov na tejto vysokej škole bol 20,14 %), naopak najnižší podiel vysokoškolských učiteľov z verejných vysokých škôl vo funkcii profesora mala PU Prešov (10,63 %).

(74) Vysoké školy vypísali v roku 2017 viac ako 1 988¹³⁾ výberových konaní na obsadenie miesta vysokoškolského učiteľa (viac ako 190 vo funkcii profesora a viac ako 477 vo funkcii docent). Viac ako 1479 (**takmer 74,40 %**) **výberových konaní obsadili uchádzači, ktorí obsadili danú pozíciu opakovane**.

(75) V roku 2017 prezident SR vymenoval na základe návrhov verejných vysokých škôl a súkromných vysokých škôl **60 profesorov**, z toho 19 žien. Priemerný vek vymenovaných profesorov sa mierne znížil na 51,67 rokov (v roku 2015 to bolo 52,55 rokov). Najstarší vymenovaný profesor bol vo veku 70 rokov, najmladší vymenovaný profesor bol vo veku 36 rokov. Najviac, štrnásť profesorov, bolo vymenovaných v skupine konštruovanie, technológie, výroba a komunikácie, dvanásť profesorov bolo vymenovaných v skupine zdravotníctvo (z toho napr. štyria v odbore vnútorné choroby), desať profesorov bolo vymenovaných v skupine sociálne, ekonomické a právne vedy (z toho napr. štyria profesori z odboru sociálna práca), a osem profesorov bolo vymenovaných v skupine humanitné vedy a umenie. Najviac vymenovaných profesorov bolo navrhnutých z UK Bratislava (17), STU Bratislava (11) a TU Košice (6).

(76) Podľa údajov z registra zamestnancov vysokých škôl k 31.12.2017 najstarší vysokoškolský učiteľ vo funkcii profesora mal na vysokých školách (vrátane štátnych) vek 91 rokov, najmladší 37 rokov. Menej ako 57 rokov má štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora, **medián veku bol 63 rokov** a štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora mala vek viac ako 67 rokov.¹⁴⁾

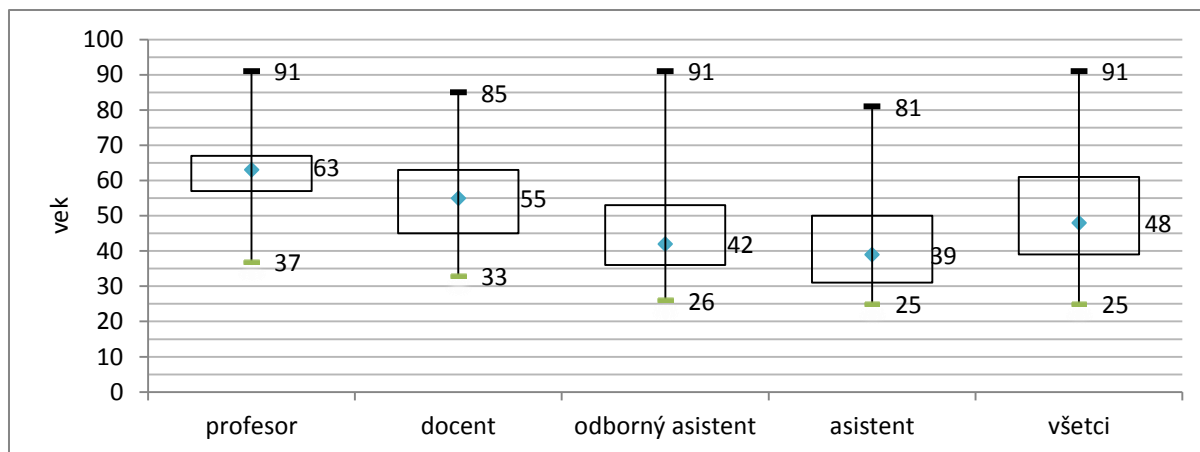
(77) Vek vysokoškolských učiteľov vo **funkcii docent** bol od 33 do 85 rokov. Štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii docenta má vek do 45 rokov, **medián veku bol 55 rokov** a štvrtina mala viac ako 63 rokov.

¹¹⁾ V rámci vykazovania sa v kategórii výskumných pracovníkov uvádzajú aj zamestnanci bez vysokoškolského vzdelania, ktorí sa podieľajú na výskumnej činnosti, resp. pri nej asistujú.

¹²⁾ V rámci vykazovania neučiteľských pracovníkov sa uvádzajú zamestnanci, ktorí sa nepodieľajú na pedagogickej a výskumnej činnosti.

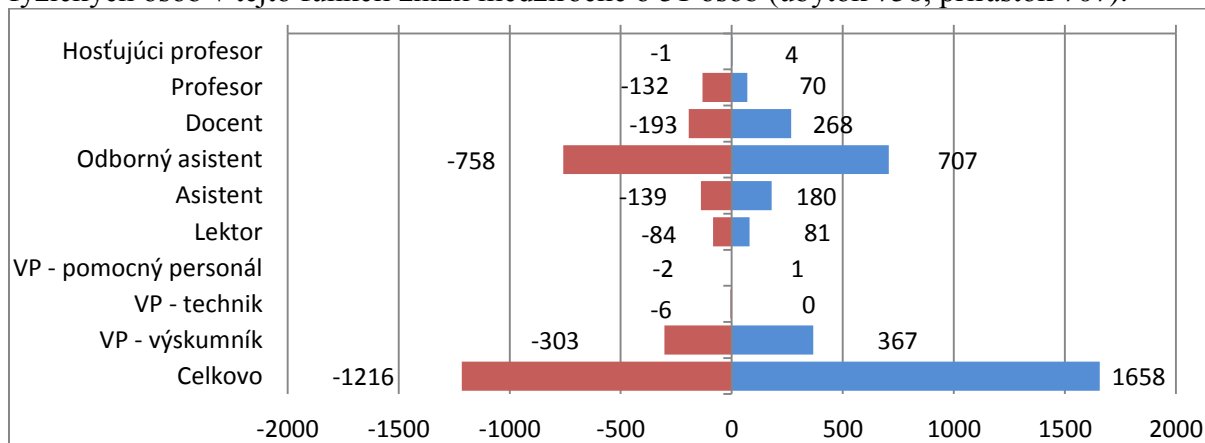
¹³⁾ Údaje za UK Bratislava nie sú k dispozícii a preto nie sú započítané.

¹⁴⁾ Nezohľadňuje sa výška úväzku príslušného vysokoškolského učiteľa.

Graf č. 3 - Veková štruktúra vysokoškolských učiteľov vysokých škôl (vrátane štátnych) (minimálny vek, prvý kvartil, medián, tretí kvartil a maximálny vek), zdroj: Register zamestnancov vysokých škôl

(78) Podľa stavu k 31.12. počet fyzických osôb zamestnaných na vysokých školách (vrátane súkromných a štátnych) ako vysokoškolský učiteľ alebo výskumný/umelecký pracovník medziročne zaznamenal mierny pokles (vrátane počtu zamestnancov mimo pracovného pomeru, pričom sa nezohľadňuje výška úväzku). V rámci zamestnancov v pracovnom pomere v roku 2017 bol zaznamenaný nárast v prípade vysokoškolských učiteľov vo funkcii docent o 75 osôb (úbytok 193, prírastok 268) a výskumných pracovníkov o 64 osôb (úbytok 303, prírastok 367). K najväčšiemu poklesu v rámci zamestnancov v pracovnom pomere došlo v prípade profesorov, kde sa počet fyzických osôb v tejto funkcii znížil medziročne o 62 osôb (úbytok 132, prírastok 70) a odborných asistentov, kde sa počet fyzických osôb v tejto funkcii znížil medziročne o 51 osôb (úbytok 758, prírastok 707).

Graf č. 4 - Zmeny v počte fyzických osôb od 01.01.2017 do 31.12.2017 zamestnaných na vysokej škole (vysokoškolský učiteľ, výskumný/umelecký pracovník) podľa funkcie, zdroj: Register zamestnancov vysokých škôl¹⁵⁾

(79) Prezident Slovenskej republiky vymenoval v roku 2017 dvoch rektorov verejných vysokých škôl a troch rektorov súkromných vysokých škôl.

(80) Slovenská komisia pre vedecké hodnosti (ďalej len „SKVH“), poradný orgán ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na rozhodovanie o otázkach týkajúcich sa udeľovania

¹⁵⁾ Údaje zohľadňujú aj zamestnancov štátnych vysokých škôl. V prípade, že fyzická osoba zmenila funkciu (napr. z docenta na profesora) je táto zmena zohľadnená ako pokles počtu docentov, nárast počtu profesorov, ale v celkovej zmene sa nezohľadní (osoba zo systému neodíšla). Zohľadňuje sa stav k 31.12., pracovné pomery/dohody, ktoré netrvali k tomuto dátumu sa nezohľadňujú.

najvyššej vedeckej hodnosti doktora vied „DrSc.“, prerokovala v roku 2017 celkovo 17 návrhov na obhajobu vedeckej hodnosti doktora vied (čo je o dva viac ako v predchádzajúcom roku). Z návrhov, ktoré SKVH odporučila na obhajobu, bolo v roku 2017 vedeckými radami vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied na Slovensku udelených 8 vedeckých hodností doktora vied „DrSc.“, čo je o päť menej ako v prechádzajúcom roku.

(81) Podrobnejšie údaje týkajúce sa zamestnancov vysokých škôl sú v **tabuľkách č. 10a, 10b a 11.**

1.5 Vysokoškolská veda a technika

(82) Vysoké školy získali v roku 2017 finančné prostriedky na uskutočňovanie výskumu a vývoja zo štátneho rozpočtu takmer výlučne prostredníctvom kapitoly ministerstva. Získavali ich ako inštitucionálnu formu podpory výskumu a vývoja v rámci rozpočtového programu 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl a tiež ako účelovú formu podpory na základe súťaže s ostatnými subjektmi zaoberajúcimi sa výskumom a vývojom z Agentúry na podporu výskumu a vývoja.

Podprogram Vysokoškolská veda a technika

(83) V rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika* bola v roku 2017 ministerstvom podporovaná oblasť:

- a) prevádzky a rozvoja infraštruktúry pre výskum a vývoj,
- b) základného výskumu prostredníctvom vnútorného grantového systému VEGA,
- c) aplikovaného výskumu pre rezort školstva prostredníctvom vnútorného grantového systému KEGA.

(84) **Na prevádzku a rozvoj infraštruktúry** pre výskum a vývoj bolo z dotácie pre verejné vysoké školy v roku 2017 **vyčlenených 144 205 365 €**, t. j. rozpočet **nižší o 420 024 €** ako bol v roku 2016. Nižší rozpočet v roku 2017 je spôsobený jednorazovým navýšením dotácie v roku 2016 o 20 mil. € poskytnutej na dofinancovanie vysokoškolského vzdelávania a vedy vysokých škôl v rámci realizácie programov vlády SR. Spôsob rozpisu finančných prostriedkov je uvedený v časti 2.1.

(85) Na podporu projektov základného výskumu prostredníctvom **VEGA** bolo v roku 2017 na verejné vysoké školy **rozpísaných 10 383 589 €¹⁶⁾** (uvedená suma je bez dotácie na Medzinárodné laserové centrum), čo je o 1 004 472 € viac ako v roku 2016. Výber a hodnotenie projektov uskutočnilo trinásť komisií zložených z odborníkov z vysokých škôl a z pracovísk Slovenskej akadémie vied.

(86) V rámci verejných vysokých škôl **na jeden projekt VEGA** bolo v priemere vynaložených **7 939 €**, čo je o 531 € viac ako v predchádzajúcom roku a počet financovaných projektov VEGA sa oproti roku 2016 zvýšil o 42 projektov.

(87) Prehľad o úspešnosti jednotlivých vysokých škôl v rámci VEGA je v **tabuľke č. 12a**. Údaje o počte riešených projektov a výška finančných prostriedkov poskytnutých na ich riešenie podľa jednotlivých odborných komisií VEGA sú uvedené v **tabuľke č. 12b**.

(88) Na podporu projektov v oblasti výskumu pre rezort školstva prostredníctvom **KEGA** bolo v roku 2017 **rozpísaných 3 000 000 €¹³⁾**, čo je o 500 000 € viac ako v roku 2016. V roku 2017 bolo prostredníctvom KEGA finančne podporených 436 projektov (176 nových projektov so začiatkom riešenia v roku 2017 a 260 projektov pokračujúcich v riešení). V roku

¹⁶⁾ Ide o rozpis dotácií bez zohľadnenia neskorších vratiek (v prípade predčasne ukončeného projektu, zrušenia projektu, nedočerpania finančnej dotácie sa zvyšné finančné prostriedky počas roka vracajú ministerstvu).

2017 bolo o 43 viac riešených projektov KEGA ako v roku 2016. Výber a hodnotenie projektov KEGA zabezpečovali štyri komisie zložené z odborníkov z vysokých škôl. Prehľad o úspešnosti jednotlivých vysokých škôl v rámci KEGA je uvedený v **tabuľke č. 13**.

Aktivity verejných vysokých škôl v rámci štátnych programov a projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja

(89) Verejné vysoké školy sa v roku 2017 podieľali na príprave návrhu **štátnych programov výskumu a vývoja** na roky 2019 – 2023 s výhľadom do roku 2028. Na rokovanie vlády Slovenskej republiky by mali byť predložené v roku 2018.

(90) Agentúra na podporu výskumu a vývoja (ďalej len „APVV“) poskytla v rámci podpory projektov financovaných na verejných vysokých školách z prostriedkov **APVV** spolu **19 178 874 €¹³⁾**, v roku 2016 to bolo 14 744 636 €, čo predstavuje nárast o 30,07 %. Podiel verejných vysokých škôl na celkovom objeme finančných prostriedkov poskytnutých na podporu projektov APVV predstavuje 54,81 %. V porovnaní s rokom 2016 ide o mierny nárast (o 0,88 percentuálneho bodu).

(91) Pozícia sektora verejných vysokých škôl v rámci sektorov výskumu a vývoja pri získavaní účelovej podpory výskumu a vývoja prostredníctvom APVV zostala v roku 2017 dominantná. V roku 2017 bola vyhlásená všeobecná výzva APVV. Podporené projekty z tejto grantovej schémy budú financované od 1. júla 2018. V roku 2017 boli zároveň poskytované finančné prostriedky na pokračujúce projekty z predchádzajúcich rokov v grantových schémach všeobecnej výzvy, mobilitné projekty a projekty na dofinancovanie 7. Rámcového programu (7RP).

(92) Úspešnosť jednotlivých verejných vysokých škôl v získavaní podpory na riešenie úloh výskumu a vývoja priamo z APVV je uvedená v **tabuľke č. 14a**. Porovnanie úspešnosti jednotlivých sektorov výskumu a vývoja na získavaní podpory od APVV v roku 2017 sa nachádza v **tabuľke č. 14b**.

Publikačná činnosť

(93) Za vykazované obdobie roku 2017 bolo vysokými školami v Centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti (**CREPČ**) zaregistrovaných **48 321 publikačných výstupov vo všetkých kategóriách¹⁷⁾**, čo je menej o 1 673 výstupov ako v roku 2016 a v Centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti (**CREUČ**) 4 094 umeleckých výstupov v kategóriách Z**, Y** a X**, čo je o 995 viac ako v roku 2016. Po verifikácii umeleckých výstupov za rok 2017 bolo uznaných **3 350 umeleckých výstupov**, čo je o 251 viac ako po verifikácii v roku 2016¹⁸⁾.

(94) Bez zohľadnenia typu, rozsahu, či kvality publikácie, v rámci verejných vysokých škôl najväčší počet publikačných výstupov pripadajúci na prepočítaný počet zamestnancov (vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov) bol rovnako ako v predchádzajúcom roku zaregistrovaný na PU Prešov (5,98 publikačných výstupov na zamestnanca vo funkcii vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), TvU Trnava (5,96 publikačných výstupov na zamestnanca vo funkcii vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), najmenší na STU Bratislava (3,51 publikačných výstupov na zamestnanca vo funkcii

¹⁷⁾ Údaje podľa CREPČ ku dňu 3.7.2018. Záznamy v centrálnom registri sú priebežne kontrolované a môže dôjsť k ich preradeniu, vyradeniu a pod., ak nesplnia podmienky na registráciu a kategorizáciu. Registrujú sa aj záznamy doktorandov. Údaje sú za 33 verejných, súkromných aj štátnych vysokých škôl. Údaje CREUČ sú podľa stavu k 29.6.2018 z 18 vysokých škôl.

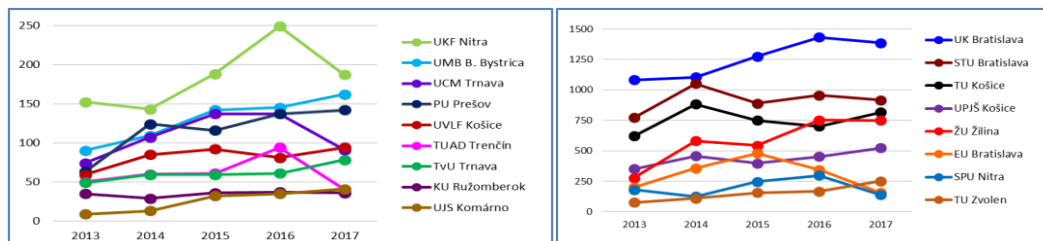
¹⁸⁾ Ide o predbežný údaj CREUČ. Vložené záznamy sú po formálnej aj obsahovej verifikácii, vysoké školy však majú ešte možnosť rozporovať navrhnuté zmeny zaradenia. Údaje o umeleckých výkonoch za roky 2015 a 2016 sú konečné, prešli verifikačným procesom.

vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka); bez zohľadnenia AU Banská Bystrica, VŠMU Bratislava a VŠVU Bratislava ako vysokých škôl orientovaných najmä na umelecký výkon).

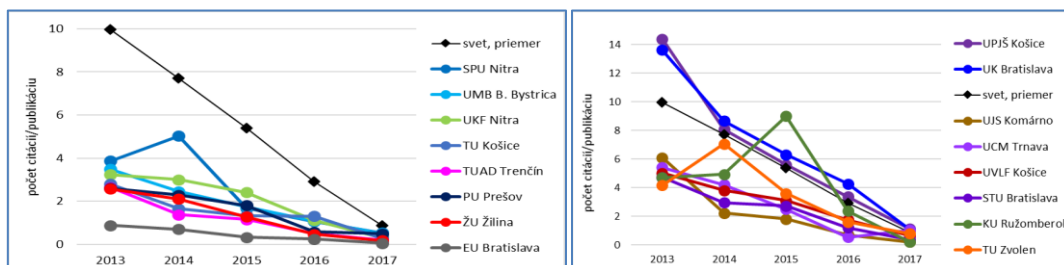
(95) V prípade **monografií najviac** publikačných výstupov na prepočítaný počet zamestnancov za rok 2017 **zaregistrovala UMB Banská Bystrica** (0,177 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), PU Prešov (0,175 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka) a TvU Trnava (0,173 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), najmenej UVLF Košice (0,008 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka); aj so zohľadnením umelecky orientovaných vysokých škôl.

(96) V prípade vedeckých prác a odborných článkov v karentovaných časopisoch najviac publikačných výstupov **na prepočítaný počet zamestnancov za rok 2017 zaregistrovala UPJŠ Košice** (0,808 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), TU Košice (0,460 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka) a TU Zvolen (0,458 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), najmenej EU Bratislava (0,050 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka); bez zohľadnenia umelecky orientovaných vysokých škôl.

(97) Najväčší podiel 20,35 % na celkovom počte registrovaných publikačných výstupov má UK Bratislava, STU Bratislava 9,66 % a TU Košice 8,46 %. UK Bratislava má aj najväčší podiel 29,19 % na počte registrovaných vedeckých prácach a odborných článkoch v karentovaných časopisoch. **UK Bratislava spolu s UPJŠ Košice zaregistrovali takmer polovicu publikačných výstupov typu vedecká práca v karentovanom časopise za rok 2017 pri 29,22 % podiele na prepočítanom evidenčnom počte vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov.** Najväčší podiel na celkovom počte monografií má UK Bratislava 13,57 % (v roku 2016 to bolo 11,47 %), PU Prešov 10,64 %, a UMB Banská Bystrica 10,21%.

Graf č. 5 - Počet publikácií verejných vysokých škôl registrovaných vo Web of Science Core Collection v rokoch 2013-2017, zdroj: WoS Web of Science Core Collection

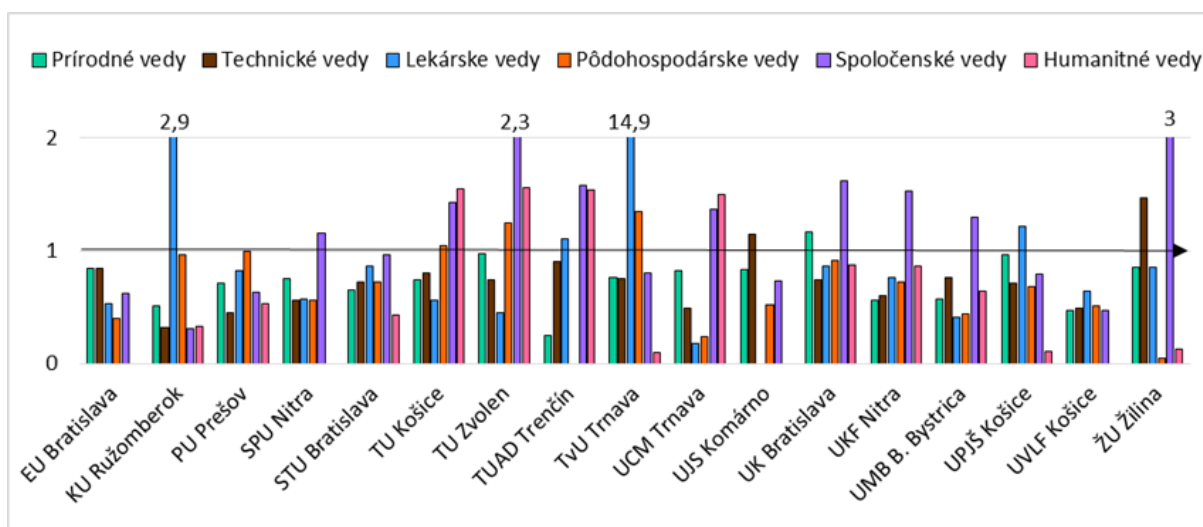

Graf č. 6 - Priemerný počet citácií na publikáciu verejnej vysokej školy v rokoch 2013-2017 v porovnaní so svetovým priemerom, zdroj: WoS Core Collection

(98) V grafe č. 5 sú uvedené počty publikácií verejných vysokých škôl za roky 2013 až 2017, ktoré sú registrované v databáze Web of Science Core Collection. Z dôvodu prehľadnosti sú vysoké školy rozdelené do dvoch skupín podľa počtu vytvorených publikácií.

(99) V grafe č. 6 je uvedený priemerný počet citácií na priemernú publikáciu verejnej vysokej školy v období 2013-2017 a svetový priemer. Za sledované obdobie 5 rokov majú UK Bratislava a UPJŠ Košice nepretržite priemerný počet citácií na priemernú publikáciu nad svetovým priemerom. Údaje pre TvU Trnava nie sú v grafe zahrnuté, no sú uvedené v tabuľke č. 15c. Extrémne vysoké hodnoty (max. 72) tohto ukazovateľa sú dôsledkom vysokej citovanosti 25 článkov najmä medzinárodných epidemiologických štúdií Global Burden Diseases, do ktorých je zapojená. Z dôvodu prehľadnosti sú vysoké školy rozdelené do dvoch skupín podľa počtu citácií na publikáciu.

(100) V grafe č. 7 sú uvedené priemerné hodnoty citačného ohlasu normalizovaného podľa vedného odboru (ďalej normalizovaný citačný ohlas)¹⁹⁾ za roky 2013-2017 (členenie podľa kategórií odborov Veda a technika manuálu z Frascati)²⁰⁾ v porovnaní so svetovým priemerným normalizovaným citačným ohlasom, ktorý má hodnotu približne 1.

Graf č. 7 - Priemerný citačný ohlas normalizovaný podľa vedného odboru v rokoch 2013-2017 v porovnaní s priemernou svetovou hodnotou (pribl. 1), zdroj: WoS Core Collection

(101) Všetky uvedené verejné vysoké školy publikujú v časopisoch zameraných na **prírodovedné** disciplíny. Nad svetovým priemerom normalizovaného citačného ohlasu (CNCI) dlhodobo vynikajú UK Bratislava a UPJŠ Košice v podskupine *Fyzikálne vedy* najmä účasťami v medzinárodných spoluprách ATLAS a ALICE collaboration. V rámci tejto podskupiny vied vytvorili 1347 (UK Bratislava) a 585 (UPJŠ Košice) článkov, ktoré sú publikované v renomovaných časopisoch zaradených v danom vednom odbore podľa hodnoty „impaktového“ faktora časopisu (JIF) do prvého kvartilu (Q1), napr. Physics Letters B, Physical Review Letters, Journal of High Energy Physics. Spolu 61 publikácií UK Bratislava a 12 publikácií UPJŠ Košice v prírodných vedách sú často citované, t. j. podľa Essential Science Indicators (ESI) uvedené ako highly cited papers (HCP)²¹⁾. Priemernou citovanosťou

¹⁹⁾ Citačný ohlas normalizovaný na základe kategorizácie časopisov podľa vedných disciplín/vedných odborov. Je v ňom zohľadnený typ publikácie (článok, prehľadová práca, konferenčný príspevok), rok publikovania a vedný odbor. I napriek normalizácii (vyjadrenej pomerom voči celosvetovému ohlasu pre daný vedný odbor, typ publikácie a rok) v prípade súboru s malým počtom publikácií hodnota normalizovaného citačného ohlasu môže byť významne ovplyvnená nízkym počtom alebo aj len jednou publikáciou v súbore, ktorá získala veľmi vysoký počet citácií. Z tohto dôvodu sú v grafe uvedené priemerné hodnoty normalizovaného citačného ohlasu v prípadoch, keď vysoká škola disponuje dostatočne vysokým počtom publikácií.

²⁰⁾ Dostupné na: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en#page1.

²¹⁾ Highly cited papers (HCP) sú publikácie typu článok, prehľadová práca, konferenčný príspevok a poznámka,

publikácií 60 % až 80 % a počtom citácií na publikáciu prevyšujú svetové priemerné hodnoty. Nadpriemerný CNCI dosiahla aj TU Zvolen, no celková citovanosť publikácií z oblasti prírodných vied je o 10 % nižšia ako svetový priemer. V tejto počtom neveľkej skupine (253) publikácií sa nachádzajú 4 HCP články z podskupiny *Vedy o Zemi a environmentálne vedy* a *Biologické vedy* publikované v prestížnych Q1 časopisoch (Science, Nature Climate Change, Preslia, Journal of Ecology). Pomerne vysokým počtom publikácií (961) sa vyznačuje aj ŽU Žilina; polovica je z podskupiny *Informačné a počítačové vedy* a asi štvrtinu tvoria publikácie z podskupiny *Fyzikálne vedy*. Ich citovanosť (t. j. percento publikácií, ktoré boli citované aspoň raz) je asi 50 % svetového priemeru, hodnoty priemerného CNCI sú len mierne pod úrovňou (0,99 a 0,96) svetového priemeru (1,03). Nad svetovým CNCI no s citovanosťou okolo 50 %, svetového priemeru a s nižším počtom sú jej publikácie z podskupiny *Chemické vedy* a *Vedy o Zemi a environmentálne vedy*. Vysokým počtom publikácií disponujú aj STU Bratislava (asi 2500) a TU Košice (asi 1640); obe majú po tri články HCP, TU Košice v rámci medzinárodnej spolupráce ALICE. Spomedzi 186 článkov SPU Nitra v podskupine *Biologické vedy*, je 9 článkov typu HCP; prevaha je publikovaná v Q1 časopise Photosynthesis Research. V tejto podskupine majú HCP aj KU Ružomberok a PU Prešov.

(102) Najviac vedeckých publikácií v **technických vedách** v období rokov 2013 – 2017 mali STU Bratislava (2952), TU Košice (2131) a ŽU Žilina (1646). U týchto troch univerzít prevažovali publikácie z podskupiny *Elektrotechnika* (34 % ŽU Žilina, 39 % STU Bratislava, 37 % TU Košice), pričom tento podiel v porovnaní s predošlým 5-ročným obdobím klesá; výrazne najmä v prípade ŽU Žilina. Zo všetkých 11 podskupín odboru technických vied ŽU Žilina v štyroch nedosiahla priemernú svetovú hodnotu CNCI, čo však neovplyvnilo celkovú hodnotu tohto ukazovateľa, ktorý je nad svetovým priemerom, no dosahuje polovičnú citovanosť oproti svetovému priemeru. ŽU Žilina bola úspešná najmä v podskupine *Materiálové inžinierstvo* a TU Košice v podskupine *Chemické inžinierstvo*, *Strojárstvo* a *Ostatné odbory technických vied*, v ktorých prevýšila svetové priemerné hodnoty CNCI a súčasne citovanosti. V tomto smere zaznamenala pozitívny vývoj UK Bratislava, hoci počet jej publikácií v technických vedách je pomerne malý. Asi 80% z jej 40 článkov v podskupine *Chemické inžinierstvo* a 31 článkov v podskupine *Nanotechnológie* presiahli priemerný svetový CNCI. UK Bratislava, TU Košice a SPU Nitra majú po jednom HCP článku.

(103) **Lekárske vedy** sú vednou disciplínou s druhým najpočetnejším zastúpením HCP článkov. Dominuje TvU Trnava, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce s počtom 25 článkov, ide najmä o účasti na medzinárodných epidemiologických štúdiách v rámci projektu SZO Global Burden of Disease publikovaných hlavne v Q1 časopisoch série Lancet, Occupational and Environmental Medicine, Jama Pediatrics. Tie výrazným spôsobom ovplyvnili výšku CNCI, počtu citácií na publikáciu, ktoré týmto mnohonásobne prevyšujú svetové priemery. Ďalej nasleduje UK Bratislava s 13 HCP publikovanými, napr. Q1 v časopisoch New England Journal of Medicine (č. 1 spomedzi 155 časopisov v oblasti všeobecného a interného lekárstva), Lancet, Circulation, Leukemia, JAMA obvykle v rámci stabilných medzinárodných výskumných kolektívov. Táto univerzita vytvorila v lekárske vedách úhrnne najvyšší počet článkov (1667), hodnotou CNCI a citovanosťou takmer na úrovni svetového priemeru. S asi tretinovým počtom publikácií (544) v porovnaní s UK Bratislava, 7 HCP článkami (publikovanými napr. v New England Journal of Medicine, Resuscitation, Diabetes Care), hodnotou CNCI, citovanosťou a citačným ohlasom na jednu prácu nad svetovými priemerami nasleduje UPJŠ Košice. Jednu HCP publikáciu má KU

ktoré vo svojej vednej disciplíne (podľa klasifikácie Essential Science Indicators) dosiahli za posledných 10 rokov taký počet publikácií, ktorý ich zaraďuje do horného 1 % najčastejšie citovaných prác na svete v danej vednej disciplíne.

Ružomberok (z 34 prác v lekárstve) z oblasti respiračných chorôb. UKF Nitra (63 prác v medicíne) a STU Bratislava (176) majú spoločnú HCP prehľadovú prácu z toxikológie.

(104) Najviac publikácií v **poľnohospodárskych vedách** mala SPU Nitra (436), ktorá má dve publikácie typu HCP v podskupine *Poľnohospodárske vedy, lesníctvo a rybárstvo*. V rovnakej podskupine má o jeden HCP článok viac TU Zvolen (celkom 167 publikácií v pôdohospodárskych vedách), ktoré prevyšujú priemerný svetový CNCI, pričom citovanosť publikácií je len mierne pod úrovňou svetového priemeru. Takmer rovnaký počet publikácií bol vytvorený na UVLF Košice (165), po ňom nasleduje STU Bratislava (134). Na UK Bratislava bolo vytvorených 121 publikácií s CNCI a citovanosťou vyššími ako svetový priemer. Oproti minulému obdobiu je pri všetkých uvedených pozorovaný nárast počtu publikácií.

(105) Oblasť **spoločenských vied** je publikačne pokrytá vo všetkých uvedených verejných vysokých školách a v pomerne vysokom počte. Takmer 1400 publikácií vytvorili na EU Bratislava, o polovicu nižší počet na ŽU Žilina a na UK Bratislava a TU Košice 620, resp. 560 publikácií. Okrem troch univerzít sa počet publikácií v ostatných vysokých školách pohyboval od 100 do 350. Takmer na všetkých vysokých školách dominovali publikácie zaradené do podskupiny *Ekonomické vedy a obchod, v menšej miere Vedy o vzdelávaní, Sociálna a ekonomická geografia*. Priemerná citovanosť nedosiahla svetový priemer, jedine TU Zvolen sa mu hodnotou 41% priblížila. Percento publikácií, ktoré sú zaradené medzi horné 1 % svetovo najcitovanejších publikácií, prekonal svetový priemer (v zostupnom poradí) ŽU Žilina, TU Zvolen, TU Košice, TUAD Trenčín a UK Bratislava, čo dokumentuje výnimočnosť publikačných výstupov z hľadiska počtu zaznamenaných citácií. Keďže práce z takmer všetkých podskupín odboru spoločenských vied boli publikované aj v kvalitných časopisoch (1. a 2. kvartil) a skutočnosť, že počty citácií na publikácie najmä v takých podskupinách, ktoré sú všeobecne a svetovo málo citované, napr. *Politické vedy, Masmediálna komunikácia, Právne vedy*, prekročili svetové priemery, to sa odrazilo na svetovo nadpriemerných hodnotách normalizovaného citačného ohlasu viacerých vysokých škôl. Podobne, ako v predchádzajúcom 5-ročnom období výraznejšie počty publikácií vedené v databáze Web of Science Core Collection v **humanitných vedách** boli vytvorené na UK Bratislava (186) a UKF Nitra (89), ktorých ukazovatele % citovaných publikácií, počet citácií na publikáciu, % publikácií zaradených v horných 10 % svetovo najčastejšie citovaných publikácií v tomto vednom odbore a v prípade UK Bratislava dokonca takých, ktoré sú zaradené v hornom 1 % svetovo najcitovanejších publikácií, presiahli svetový priemer. Obe vysoké školy dosiahli hodnotu normalizovaného citačného ohlasu nad svetovým priemerom a to najmä vďaka publikáciám v podskupine *Filozofia, etika a náboženstvo*. Obe vysoké školy majú svetovo nadpriemerné % publikácií vytvorených v medzinárodnej spolupráci v tejto vednej oblasti.

(106) Podrobnejšie informácie o publikačnej činnosti vysokých škôl sú uvedené v **tabuľkách č. 15a, 15b, tabuľka č. 15c** uvádza priemerný počet citácií na publikáciu, **tabuľka 15d** uvádza počty publikácií verejných vysokých škôl v základných vedných odboroch, ktoré sa vyznačujú vysokým počtom citácií a sú zaradené ako tzv. highly cited papers, **tabuľka 15e** uvádza priemernú hodnotu svetového citačného ohlasu pre jednotlivý vedný odbor a údaj, či vysoká škola dosiahla, prípadne sa priblížila k tejto hodnote a **tabuľka č. 15f** uvádza prehľad umeleckej činnosti.

1.6 Rozvoj vysokého školstva

(107) Na **deviatich vysokých školách** (EU Bratislava, TUAD Trenčín, UK Bratislava, UKF Nitra, UMB Banská Bystrica, UPJŠ Košice, VŠMU Bratislava, VŠVU Bratislava, ŽU Žilina) sa začalo riešenie rozvojových projektov, ktoré boli podporené na základe výzvy

na podávanie žiadostí o poskytnutie dotácie na **projekty zamerané na zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom internacionalizácie** zverejnenej v roku 2016. Z celkovej dotácie 2 850 289 €, ktorá je jednotlivým vysokým školám postupne poskytovaná v priebehu rokov 2017 až 2019, bola v roku 2017 poskytnutá suma **886 900 €**.

(108) V roku 2017 pokračovala realizácia rozvojových projektov podporených v rámci všeobecnej výzvy vyhlásenej v roku 2015. Ide o projekty STU Bratislava, UK Bratislava a spoločný projekt VŠMU Bratislava, VŠVU Bratislava a AU Banská Bystrica. **Projekt STU Bratislava** v sume 729 429 € **zabezpečuje odstránenie viacerých fyzických bariér** v jej objektoch (napr. inštalácia plošín a výťahov, vytvorenie bezbariérových izieb v študentských domovoch a pod.). V prípade **UK Bratislava** je projekt v sume 496 150 € zameraný na **elektronizáciu procesu administratívy študentských domovov**. Ukončenie uvedených projektov je plánované v roku 2018. Centrálny rozvojový projekt Digitálna artotéka so zapojením umeleckých vysokých škôl s celkovou dotáciou vo výške 330 278 bol v roku 2017 v súlade s plánom ukončený. Projekt bol zameraný na vytvorenie virtuálneho priestoru na sprístupňovanie a archiváciu umeleckých výstupov a virtuálnu spoluprácu v umení.

(109) **Sedem vysokých škôl** bolo v roku 2017 podporených celkovo sumou 299 762 € v súvislosti s prejavom záujmu o **zavedenie úplnej kalkulácie nákladov vo vzdelávaní**. Celkovo prejavilo záujem trinásť verejných vysokých škôl, ich podpora je rozložená do rokov 2017 – 2019. Cieľom zavedenia systému úplnej kalkulácie nákladov na vzdelávanie je zabezpečiť údaje o nákladoch a výnosoch jednotlivých verejných vysokých škôl podľa jednotlivých oblastí činností (vzdelávanie, tvorivá činnosť a ostatné činnosti), s konkretizáciou na jednotlivé študijné programy. Systém umožní identifikovať krížové financovanie a jeho rozsah naprieč jednotlivými činnosťami, skladbu nákladov na jednotlivé študijné programy, čo sú údaje potrebné pre rozhodovanie založené na faktoch v rámci jednotlivých vysokých škôl.

(110) Jedným z problémov, na ktorý poukazujú verejné vysoké školy, je komplikovanosť a komplexnosť verejného obstarávania v ich dennej praxi. Faktorom, ktorý môžu priamo ovplyvniť vysoké školy v tejto oblasti, sú najmä ľudia, ktorí zabezpečujú proces verejného obstarávania na vysokých školách. V rámci centrálného rozvojového projektu tak bol podporený vzdelávací program pre zamestnancov verejných vysokých škôl k problematike verejného obstarávania, špecificky nastavený na problematiku vysokých škôl. Projekt pokračuje v roku 2018.

(111) V roku 2017 boli realizované rozvojové projekty podporené v rámci výzvy na všeobecné rozvojové projekty vyhlásenej v roku 2016. Cieľom výzvy bolo **podporiť napĺňanie dlhodobých zámerov verejných vysokých škôl**. Ministerstvo podporilo projekty **19 verejných vysokých škôl** celkovou dotáciou vo výške 3 669 507 €.

(112) Aj v roku 2017 bol podporený projekt TU Košice AZU – Aktivita zvyšuje úspech - zameraný na zvyšovanie zamestnanosti absolventov vysokých škôl dotáciou vo výške 60 000 €, v roku 2016 to bola suma 50 000 €. Projekt posilňuje väzby medzi zamestnávateľmi a študentmi, napr. sprostredkovaním tém záverečných prác, stáží, možností spolupráce na firemných projektoch a podobne.

(113) V roku 2017 pokračovalo riešenie projektu Centrum edukačného manažmentu – analytické pracovisko pre terciárne vzdelávanie na Fakulte manažmentu UK Bratislava, ktorý bol podporený na základe výzvy vyhlásenej v roku 2016. Z celkovej dotácie vo výške 239 999 € na obdobie troch rokov bola v roku 2017 poskytnutá suma 90 000 €.

(114) Podporená bola **činnosť 37 vedeckých tímov**, ktoré boli identifikované Akreditačnou komisiou v rámci projektu „Identifikácia špičkových vedeckých tímov vysokých škôl na Slovensku.“ Celková výška podpory určenej týmto tímom bola **780 tis. €**.

(115) V roku 2017 ministerstvo pokračovalo v spolupráci s partnerom SAAIC – Národná agentúra programu Erasmus+ v realizácii projektu *Podpora reformných opatrení v slovenskom vysokoškolskom vzdelávaní (SIHE)*, v rámci ktorého sa uskutočňujú tematické semináre o témach súvisiacich s našim zapojením sa do Európskeho vysokoškolského priestoru. Prvý seminár sa uskutočnil v decembri 2016 v Trnave a umožnil predstaviteľom vysokých škôl získať podnety k zabezpečovaniu kvality vysokoškolského vzdelávania. Druhý seminár sa uskutočnil v októbri 2017 v Komárne a venoval sa téme vzdelávania orientovaného na študenta.

(116) Združeniu používateľov Slovenskej akademickej dátovej siete SANET na realizáciu projektu SANET II bola v roku 2018 poskytnutá dotácia v celkovej výške 1 780 098 €. Z tejto sumy tvorili bežné transfery celkom 1 650 000 € a kapitálové transfery 150 098 €. Kapitálové transfery SANET účelovo použil na rozšírenie optických trás siete SANET a na nákup zariadení a optických prvkov pre chrbticovú sieť a prístupové siete pripojenia škôl vzhľadom na rozšírenie počtu uzlov siete.

(117) V roku 2017 pokračovala kontinuálna prevádzka finančného informačného systému pre verejné vysoké školy SOFIA pre 19 verejných vysokých škôl v Dátovom centre rezortu školstva a boli pripravené technologické prostredia pre technické podmienky pre migráciu IS SOFIA do Štátneho Cloudu. V roku 2017 sa uskutočnila realizácia prvej etapy zavádzania riešení v oblasti podpory manažmentu vysokej školy pre oblasť riadenia, podpory kvality a integrácie na externé systémy, nástroje Business Intelligence pre elektronické spracovanie a doručovanie výročných správ verejných vysokých škôl a následné spracovanie na úrovni ministerstva v nástrojoch Business Intelligence, vzdelávanie a integrácia s okolím. Ďalej boli realizované technologické zmeny v infraštruktúre IS SOFIA ako príprava na migráciu systému do Štátneho Cloudu - technologický upgrade SAP Solution Manager na verziu 7.2, technologický upgrade SAP NetWeaver Proces integration. V spolupráci s verejnými vysokými školami boli pripravené a implementované legislatívne zmeny v oblasti metodiky účtovníctva. Na centrálnej úrovni v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky bola zabezpečená údržba licencií SAP za zvýhodnených podmienok formou služieb podpory PSLE (Product Support for Large Enterprises) pre prvý polrok 2018.

(118) V roku 2017 pokračovalo prevádzkovanie a rozvoj centrálnych informačných systémov v oblasti vysokého školstva (centrálny register študentov, register zamestnancov vysokých škôl, centrálna registre publikačnej a umeleckej činnosti, centrálny register záverečných prác, portál vysokých škôl).

(119) V zmysle platnej zmluvy z roku 2015 pokračovalo aj v roku 2017 poskytovanie licencií spoločnosti Microsoft v rámci licenčného programu Campus Agreement – Enrollment for Education Solutions pre verejné vysoké školy. Licencie na vysoké školy boli distribuované prostredníctvom Licenčného portálu, umiestneného v Dátovom centre rezortu školstva.

1.7 Systém sociálnej podpory študentov a sociálnych služieb

(120) V roku 2017 systém sociálnej podpory študentov pozostával z priamej podpory formou štipendií z prostriedkov štátneho rozpočtu (sociálne štipendium a motivačné štipendium), štipendií z vlastných zdrojov vysokej školy, pôžičiek z Fondu na podporu vzdelávania a pôžičiek zo štipendijného fondu vysokej školy.

(121) Prostredníctvom nepriamej podpory mali študenti prístup k dotovanému ubytovaniu a stravovaniu, finančná podpora bola poskytovaná aj umeleckým súborom a športovým klubom pôsobiacim pri vysokých školách a univerzitným pastoračným centrámi.

(122) **Maximálna mesačná výška sociálneho štipendia** v akademickom roku 2016/17 bola 275 € a v akademickom roku **2017/2018 bola 280 €**. Výška sociálneho štipendia sa odvíja od súm životného minima. **Verejné vysoké školy** v roku **vyplatili sociálne štipendia v objeme 14 024 195 €**, čo je oproti roku 2016 pokles o 3 541 155 €. ²²⁾ K 31. decembru 2017 poberalo sociálne štipendia 9 955 študentov, čo predstavuje oproti roku 2016 pokles o 2 442 poberateľov. **Súkromné vysoké školy** v roku 2017 vyplatili sociálne štipendia v objeme 287 675 €, čo je oproti roku 2016 pokles o 384 778 €. K 31. decembru 2017 poberalo sociálne štipendia 256 študentov súkromných vysokých škôl, čo predstavuje oproti roku 2016 pokles o 121 poberateľov. ²³⁾

(123) V roku 2017 pokračovali vysoké školy v poskytovaní **motivačných štipendií**. Prostriedky na motivačné štipendium v roku 2017 boli poskytnuté tak, aby desiatim percentám študentov študijných programov prvých dvoch stupňov denného štúdia, mohlo byť priznané štipendium vo výške 420 €. Okrem toho boli vysokým školám poskytnuté finančné prostriedky na motivačné štipendium pre študentov vo vybraných študijných odboroch tak, aby pätnástim percentám študentov denného štúdia mohlo byť priznané štipendium v priemernej výške 1 000 €. V roku 2017 poskytlo ministerstvo vysokým školám dotáciu na motivačné štipendia v sume **8 202 887 €**, z toho čiastku 329 106 € súkromným vysokým školám. Vysoké školy vyplatili motivačné štipendia študentom vo vybraných odboroch v priemernej výške 447,28 € (medián 320,00 €), výška štipendia bola od 74,00 € po 1660,00 €. Ostatné motivačné štipendia boli vyplatené v priemernej výške 376,55 € (medián 378,00 €), výška štipendia bola od 15,00 € po 5000,00 €.

(124) Vysoké školy v roku 2017 poskytli **z vlastných zdrojov štipendia** v sume **1 429 037 €** celkovo **6 747 študentom**. Vyplatená suma predstavuje oproti roku 2016 **nárast o 15 594 €**. Z uvedenej sumy vyplatili čiastku 12 300 € súkromné vysoké školy 18 študentom. Najvyššiu sumu na štipendia z vlastných zdrojov poskytla v roku 2017 UK Bratislava a to vo výške 384 489 € pre 1 421 študentov. Zo súkromných vysokých škôl poskytla najvyššiu sumu štipendií z vlastných zdrojov Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií (tiež aj v roku 2016), a to vo výške 6 200 € pre 12 študentov.

(125) V roku 2017 vstúpil **Fond na podporu vzdelávania** (ďalej len „fond“) do piateho roka svojej existencie. V akademickom roku 2016/2017 fond vyčlenil celkom na pôžičky 5,2 mil. €, z toho 2,7 mil. € na pôžičky pre študentov a 2,5 mil. € na pôžičky pre pedagógov (v akademickom roku 2015/2016 bolo vyčlenených 5,8 mil. €, z toho 3,5 mil. € na pôžičky pre študentov a 2,3 mil. € na pôžičky pre pedagógov).

(126) Celkovo v roku 2017 bolo schválených 1 602 žiadostí o pôžičku v sume **5 589 100 €** (spolu študenti aj učitelia ²⁴⁾), z čoho bolo vyplatených 1 409 pôžičiek v celkovej výške 5 108 000 € (v predchádzajúcom roku bolo schválených 1 952 žiadostí o pôžičku v sume 6 341 100 € spolu študenti aj učitelia, z čoho bolo vyplatených 1 701 pôžičiek v celkovej výške 5 664 600 €).

²²⁾ Finančné prostriedky boli zabezpečené účelovou dotáciou v roku 2017 a zostatkom účelovej dotácie z roku 2016.

²³⁾ Údaje za súkromné vysoké školy sú uvedené bez podkladov z Akadémie médií, odbornej vysokej školy mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave, ktorá požadované údaje neposkytla.

²⁴⁾ V počte sú aj pedagogickí a odborní zamestnanci regionálneho školstva.

(127) Študentom bolo v roku 2017 celkovo vyplatených 1 158 pôžičiek v celkovej sume 2 611 100 €, z čoho bolo 1 009 pôžičiek vyplatených študentom slovenských vysokých škôl a 149 študentom na zahraničných vysokých školách (vrátane študentov zahraničných vysokých škôl pôsobiacich v Slovenskej republike). V predchádzajúcom akademickom roku bolo vyplatených 1 425 pôžičiek v celkovej sume 3 367 800 €.

(128) Najviac podporených študentov v akademickom roku 2016/2017 malo trvalý pobyt v prešovskom kraji (27,55 %) a najviac študentov študovalo na UK Bratislava (20,40 %).

(129) Priemerná výška pôžičky v roku 2017 u študentov predstavovala 2 254 € a u učiteľov 9 947 €. V predchádzajúcom akademickom roku bola priemerná výška pôžičky pre študentov 2 363 € a u učiteľov 8 321 €.

(130) K 31. decembru 2017 uviedli vysoké školy v štatistike **46 211 lôžok** projektovanej lôžkovej kapacity v študentských domovoch a 2 162 lôžok v zmluvných zariadeniach, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje pokles o 569 lôžok vo vlastných študentských domovoch a pokles o 454 lôžok v zmluvných zariadeniach. Pokles počtu lôžok súvisí s priebehom rekonštrukcie objektov na niektorých vysokých školách.

(131) Suma dotácií poskytnutých **na prevádzku študentských domovov v roku 2017** bola tak ako v roku 2016 odvodená od počtu lôžok s pevne stanoveným príspevkom na lôžko, ktorého výška závisela od veku študentského domova. Na mzdy zamestnancov študentských domovov sa polovica finančných prostriedkov poskytovala „historickým princípom“ a druhá polovica finančných prostriedkov výkonovo. Zo štátneho rozpočtu sa poskytovali dotácie aj na ubytovanie študentov v zariadeniach, ktoré nie sú študentskými domovmi, ale s ktorými mala vysoká škola uzatvorenú zmluvu o ubytovaní svojich študentov. Celková suma poskytnutých **dotácií na ubytovanie študentov v roku 2017** predstavovala **18 154 835 €**, čo predstavuje oproti roku 2016 **nárast o 780 765 €**. Navýšenie dotácie bolo spôsobené najmä úpravou dotácie na zabezpečenie zvýšenia platových taríf od 1.1.2017 pre zamestnancov študentských domovov a jedální. Priemerná ročná dotácia na lôžko študenta (vrátane lôžok v zmluvných zariadeniach) bola 375 €.

(132) Dotovanie stravovacích služieb sa uskutočňovalo formou príspevku na dve vydané jedlá denne študentom v dennej forme štúdia. Výška príspevku v roku 2017 bola **1 € na jedno jedlo**. Celková suma poskytnutých **dotácií na stravovanie študentov v roku 2017** bola **3 816 183 €**, čo predstavuje oproti roku 2016 pokles o 1 369 678 €. Vysokoškolské jedálne vydali v roku 2017 študentom vysokých škôl o 300 tis. dotovaných jedál viac ako v roku 2016 (celkový počet vydaných jedál v roku 2017 bol 4 995 tis.). Skutočnosť, že poskytnutá dotácia v roku 2017 je nižšia ako počet vydaných jedál je spôsobená dočerpaním nespotrebovanej dotácie poskytnutej v predchádzajúcich rokoch.

(133) V roku 2017 ministerstvo poskytlo vysokým školám dotáciu v sume **941 080 € na športovú a kultúrnu činnosť študentov** a na podporu činnosti univerzitných pastoračných centier vysokých škôl, čo je oproti roku 2016 pokles o 130 460 €. V roku 2016 bola poskytnutá dotácia vyššia z dôvodu konania Letnej univerziády 2016, na ktorú ministerstvo poskytuje finančné prostriedky osobitne.

Časť II

2. Správa o hospodárení verejných vysokých škôl v roku 2017

(134) Táto časť správy sa zaoberá hospodárením verejných vysokých škôl v roku 2017. Verejné vysoké školy hospodária podľa rozpočtu výnosov a nákladov vrátane odpisov podľa odpisového plánu, ktorý si v súlade so zákonom o účtovníctve zostavuje každá verejná vysoká škola.

(135) Hlavným zdrojom financovania verejných vysokých škôl sú naďalej dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré sa verejnej vysokej škole poskytujú vo forme **tzv. blokového grantu**, teda vnútorne neštruktúrované s výnimkou účelovo určených finančných prostriedkov a záväzného ukazovateľa maximálnej sumy osobných nákladov (mzdy a odvody). Objem finančných prostriedkov z dotácií vynaložený na mzdy a odvody do poisťovních fondov nesmie prekročiť 80 % objemu finančných prostriedkov poskytnutých v danom roku verejnej vysokej škole na bežné výdavky.

(136) V prvej časti správy o hospodárení sú uvedené **informácie o výške a o spôsobe rozdelenia dotácií** zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2017 a v druhej časti správy o hospodárení sa uvádzajú **výsledky hospodárenia** verejných vysokých škôl v roku 2017 tak, ako vyplývajú z výročných správ vysokých škôl o hospodárení a z výkazníctva vysokých škôl za rok 2017.

2.1 Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2017 a spôsob ich rozdelenia

(137) Podľa § 89 zákona sú hlavným zdrojom financovania verejnej vysokej školy dotácie zo štátneho rozpočtu. Na pokrytie výdavkov na svoju činnosť verejná vysoká škola využíva v zmysle § 16 a § 89 ods.1 zákona okrem dotácií zo štátneho rozpočtu aj ďalšie zdroje.

Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2017

(138) **V schválenom rozpočte na rok 2017** bola na vysokoškolské vzdelávanie a vedu, sociálnu podporu študentov vysokých škôl v kapitole ministerstva vyčlenená suma **481 803 593 €**. Z takto prideleného objemu finančných prostriedkov **bola pre vysoké školy vyčlenená suma 475 776 678 €** (v uvedenom objeme bola zahrnutá aj časť finančných prostriedkov určená na dotácie pre súkromné vysoké školy). Vyčlenená suma 475 776 678 € pozostávala z bežných dotácií (ďalej tiež "BD") v objeme 467 876 678 € a kapitálových dotácií (ďalej tiež "KD") v objeme 7 900 000 €.

(139) V priebehu roka 2017 bol objem dotácií v programe 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov upravený viacerými rozpočtovými opatreniami. (Úpravy rozpočtu obsahovali zvýšenie osobných výdavkov zamestnancov vysokých škôl o 6 039 tis. € s výnimkou učiteľov odmeňovaných podľa prílohy č. 5a k zákonu č. 553/2003 Z. z. na zabezpečenie zvýšenia stupníc platových taríf t. j. o 4 % od 1.1.2017 a na zvýšenie plátov na úrovni 2 % priznaných funkčných plátov v termíne od 1.9. 2017 do 31.12.2017, zvýšenie o 3 957 tis. € na uplatnenie platových taríf učiteľov vysokých škôl v nadväznosti na nariadenie vlády SR č. 366/2016 Z. z., ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme s účinnosťou od 1.9.2017 o 6 %, a zníženie o 1 000 tis. € na dofinancovanie projektov prebiehajúcich aktivít VV2014). Spolu boli vysokým školám k 31.12.2017 poskytnuté v programe 077 finančné prostriedky vo výške 484 571 255 €, čo je o 938 748 € menej ako v roku 2016. Nižší rozpočet v programe 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov v roku 2017 oproti roku 2016 je spôsobený jednorazovým navýšením dotácie poskytnutej na dofinancovanie

vysokoškolského vzdelávania a vedy vysokých škôl v rámci realizácie programov vlády SR v roku 2016 o 20 mil. €.

(140) Okrem dotácií verejným vysokým školám, ktoré boli rozpočtované v programe 077, získali verejné vysoké školy ďalšie finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva v objeme **19 825 997 € z národného programu rozvoja vedy a techniky**, z toho objem **19 144 240 €** získali verejné vysoké školy na výskumné projekty **z APVV** a objem **681 757 €** z programu **06K 12 Koordinácia prierezových aktivít štátnej vednej a technickej politiky**.

(141) V rámci medzirezortného podprogramu 05T 08 - **Oficiálna rozvojová pomoc** boli v roku 2017 poskytnuté verejným vysokým školám finančné prostriedky v objeme **1 954 950 €** a v podprograme 021 02 03 - **Zabezpečenie mobilit a záväzkov v oblasti vzdelávania** v objeme **1 040 985 €**.

(142) Okrem uvedeného získali v roku 2017 verejné vysoké školy finančné prostriedky na projektoch podporovaných **z Európskej únie** (v Operačnom programe Podpora výskumu a vývoja **12 044 176 €** a v Operačnom programe Podpora výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji **4 588 845 €**).

(143) V rámci rozpočtových zdrojov získali vysoké školy v roku 2017 spolu dotácie vo výške 524 026 207 €, čo je o 13 907 835 € viac ako v roku 2016.

(144) Dotácie v programe **077 - Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl** boli rozpisom dotácie štátneho rozpočtu rozdelené verejným vysokým školám v súlade s programovou štruktúrou do podprogramov a prvkov nasledovne:

- a) podprogram **077 11 – Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl** – **260 926 413 €** (BD 254 799 111 €, KD 6 127 302 €),
- b) podprogram **077 12 – Vysokoškolská veda a technika** – **157 605 365 €** (BD 157 605 365 €, KD 0 €). V tom:
 - i) prvok **077 12 01 – Prevádzka a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj** – **144 205 365 €** (BD 144 205 365 €, KD 0 €),
 - ii) prvok **077 12 02 – Úlohy základného výskumu na vysokých školách iniciované riešiteľmi (VEGA)** – **10 400 000 €** (vrátane dotácie pre Medzinárodné laserové centrum) (BD 10 400 000 €, KD 0 €),
 - iii) prvok **077 12 03 – Aplikovaný výskum na vysokých školách pre potreby praxe** – **0 €** (BD 0 €, KD 0 €),
 - iv) prvok **077 12 04 – Medzinárodná vedecká a vedecko-technická spolupráca vysokých škôl** – **0 €** (BD 0 €, KD 0 €),
 - v) prvok **077 12 05 – Úlohy výskumu a vývoja na vysokých školách pre rozvoj školstva v stanovených oblastiach iniciované riešiteľmi (KEGA)** – **3 000 000 €** (BD 3 000 000 €, KD 0 €),
- c) program **077 13 – Rozvoj vysokého školstva** – **5 500 000 €** (BD 3 727 302 €, KD 1 772 698 €),
- d) podprogram **077 15 – Sociálna podpora študentov vysokých škôl** – **51 744 900 €** (BD 51 744 900 €),
 - i) prvok **077 15 01 – Sociálne štipendiá** – **20 295 486 €** (BD 20 295 486 €),
 - ii) prvok **077 15 02 – Motivačné štipendiá** – **8 323 404 €** (BD 8 323 404 €),

- iii) prvok 077 15 03 – Podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít študentov a pastoračných centier – **23 126 010 €** (BD 23 126 010 €).

Spôsob rozdelenia dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám

(145) Na základe ustanovenia § 89 ods. 2 zákona pozostáva finančná podpora zo štátneho rozpočtu pre verejnú vysokú školu z nasledovných štyroch dotácií poskytovaných na základe zmluvy:

- a) dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov,
- b) dotácia na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť,
- c) dotácia na rozvoj vysokej školy,
- d) dotácia na sociálnu podporu študentov.

(146) Určenie výšky dotácií pre jednotlivé verejné vysoké školy sa uskutočňuje podľa každoročne aktualizovanej metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám, do ktorej ministerstvo v súlade so zákonom premieta ekonomické nástroje na podporu plnenia cieľov vlády v oblasti vysokého školstva.

(147) Dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov bola rozpočtovaná v podprograme 077 11 – Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl. Prostredníctvom dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov získava vysoká škola hlavnú časť finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov na prevádzku.

(148) V súlade s § 89 ods. 4 zákona bol pri určovaní výšky dotácií na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov pre jednotlivé vysoké školy rozhodujúci počet študentov, počet absolventov, ekonomická náročnosť uskutočňovaných študijných programov, kvalita vyjadrená kvalifikačnou štruktúrou vysokoškolských učiteľov a publikačnými resp. umeleckými aktivitami vysokej školy.

(149) Na účely stanovenia výšky bežnej dotácie **na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov** pre jednotlivé vysoké školy na úrovni ministerstva sa predpokladá jej nasledovná vnútorná štruktúra:

- a) dotácia na mzdy a poistné,
- b) dotácia na tovary a služby,
- c) dotácia na špecifiká,
- d) dotácia na kapitálové výdavky.

(150) Výsledná hodnota bežnej dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov sa vypočíta ako súčet dotácií uvedených v písmenách a) až d).

(151) Dotácia **na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 12 – Vysokoškolská veda a technika. Finančné prostriedky **na projekty VEGA a na projekty KEGA** boli prideľované v rámci vnútorného grantového systému ministerstva súťažným spôsobom. Poslednú časť tvorila dotácia **na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj**.

(152) Pri určovaní výšky dotácie **na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj** pre jednotlivé verejné vysoké školy sa vychádzalo z vymedzenia, na aký účel majú tieto finančné prostriedky slúžiť. Toto vymedzenie je sformulované v opise zodpovedajúceho prvku v rámci podprogramu 077 12 – Vysokoškolská veda a technika. V nadväznosti na to sa pri rozpise zohľadňovali:

- a) *výsledky hodnotenia kvality výskumnej činnosti vysokej školy podľa poslednej komplexnej akreditácie (váha 0,43),*
- b) *podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov získaných v rokoch 2014 a 2015 na výskumné granty zo zahraničných grantových schém (váha 0,10),*
- c) *podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov (bežné transfery) získaných v rokoch 2014 a 2015 na výskumné aktivity od subjektov verejnej správy (okrem štátnych programov), (váha 0,09),*
- d) *podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov (bežné transfery) získaných v roku 2014 a 2015 na výskumné aktivity od iných subjektov ako sú subjekty verejnej správy a od subjektov zo zahraničia (mimo grantových schém), (váha 0,03),*
- e) *podiel vysokej školy na priemernom počte doktorandov v dennej forme doktorandského štúdia po dizertačnej skúške v kalendárnom roku 2015 (váha 0,10),*
- f) *podiel vysokej školy na publikačnej činnosti podľa odseku (53) metodiky s použitím váh pre dotáciu na vedeckú, výskumnú alebo umeleckú činnosť, (váha 0,225) a*
- g) *podiel vysokej školy na umeleckej tvorbe podľa odseku (17) metodiky, (váha 0,025).*

(153) Dotácia **na rozvoj vysokej školy** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 13 - *Rozvoj vysokého školstva*. V roku 2017 sa táto dotácia použila na centrálné rozvojové projekty a rozvojové projekty vybraných vysokých škôl.

(154) Dotácia **na sociálnu podporu študentov** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 15 – *Sociálna podpora študentov vysokých škôl*. V prvku 077 15 01 boli v roku 2017 rozpočtované finančné prostriedky na sociálne štipendiá. Tieto sú nárokovateľné a verejná vysoká škola ich dostáva v sume podľa zákonných nárokov jej študentov. V prvku 077 15 02 boli rozpočtované finančné prostriedky na motivačné štipendiá. V prvku 077 15 03 boli rozpočtované finančné prostriedky na príspevky na ubytovanie, stravovanie, športové a kultúrne aktivity. Podrobnosti o spôsobe rozpisu tejto časti dotácie sú uvedené v časti venovanej systému sociálnej podpory študentov a sociálnym službám.

Jednotkové dotácie

(155) V prípade verejných vysokých škôl sa nepoužíva financovanie prostredníctvom normatívo (vopred určená cena na jednotku výkonu), ale spätne z rozpisu dotácií sa dá odvodiť, aká časť dotácie pripadala na jednotku výkonu vysokej školy v jednotlivých oblastiach. V ďalšom texte tak uvádzame výšky dotácie na vybrané ukazovatele. Uvádzané sumy vychádzajú z pôvodného rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu pre verejné vysoké školy (teda nie je napr. zohľadnené dodatočné navýšenie prostriedkov na zvýšenie platových taríf v priebehu roka 2017), a v niektorých prípadoch sú zjednodušené (napr. v prípade dotácie na mzdy a poistné odvodené od počtu študentov sa nezohľadňuje príspevok študenta pri zohľadňovaní centrálnej administratívy, zohľadnenie študenta ako absolventa, dotácia na špecifiká – praxe a pod.). Uvedené hodnoty sú tak indikatívne. Rovnako je potrebné si uvedomiť, že ak sa daný výkon zohľadňuje vo viacerých rokoch, celkovo prinesie vysokej škole dotáciu vo viacerých rokoch a nižšie je uvedený len príspevok v dotácií za daný rok.

(156) V rámci dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov **dotácia na jedného študenta prvého stupňa**²⁵⁾ sa v roku 2017 pohybovala **od 684 €** (medziročné zvýšenie o 69 €) v študijnom odbore právo **do približne 3374 €** vo veterinárnych odboroch. **V prípade druhého stupňa** v intervale **od 1 025 € do 5 060 €**. Najvyššia dotácia pripadala

²⁵⁾ Nezohľadňuje sa koeficient uplatnenia absolventov v praxi, dotácie v rámci špecifik, nižšia váha študentov v prvom roku bakalárskeho štúdia, poskytnutie dotácie za absolventa, a pod. Prvé tri roky spojených študijných programov sa považujú vo financovaní za rovnocenné bakalárskym študijným programom.

v rámci uvedenej dotácie na študenta doktorandského štúdia v lekárskejších odboroch, a to takmer 7 965 €.

(157) Ako je uvedené vyššie, pri rozpise dotácií zo štátneho rozpočtu sa zohľadňujú aj získané granty na výskumnú činnosť vysokých škôl za predchádzajúce dva roky. **Za každých takto získaných 1 000 €** získali verejné vysoké školy v roku 2017:

- a) ďalších **234 €** za príjem z výskumných projektov **z domácich grantových schém** a od verejných subjektov,
- b) ďalších **532 €** za príjem z výskumných projektov pre **neverejné subjekty** (súkromný sektor)
- c) ďalších **1 170 €** za príjmy na výskumné projekty zo **zahraničných grantových schém**.

(158) Pri zohľadňovaní publikačných výstupov sa zohľadňujú publikačné výstupy za dve vykazovacie obdobia, to je dva roky. Publikácie sú rozčlenené do piatich skupín. V roku 2017 bola časť dotácie (3 227 tis. €) rozpísaná podľa nových pravidiel, keď na jednotlivé oblasti výskumu bola alokovaná osobitná suma finančných prostriedkov. Súčasne pre výstupy evidované vo WoS alebo Scopus bol zohľadňovaný kvartil indexu časopisu. V prípade monografií, ak boli vydané v niektorom z cudzích jazykov, boli bonusované.

Monografia	M1	M2	M3	M4	M5	M6
Základ	2 367	2 352	2 405	2 376	2 393	2 399
Vybraný cudzí jazyk	2 539	2 478	2 690	2 573	2 643	2 664
Karenty						
Kvartil 1	5 372	5 618	5 448	5 612	5 776	5 604
Kvartil 2	5 213	5 377	5 264	5 373	5 483	5 368
Kvartil 3	4 975	5 016	4 988	5 015	5 042	5 014
Kvartil 4	4 935	4 956	4 942	4 955	4 969	4 955
WoS, Scopus						
Domáci, Kvartil 1	1 631	1 878	1 708	1 872	2 036	1 864
Domáci, Kvartil 2	1 473	1 637	1 523	1 633	1 742	1 628
Domáci, Kvartil 3	1 234	1 276	1 247	1 274	1 302	1 273
Domáci, Kvartil 4	2 350	2 370	2 356	2 370	2 384	2 369
Zahraničný, Kvartil 1	2 786	3 033	2 863	3 027	3 191	3 019
Zahraničný, Kvartil 2	2 628	2 792	2 679	2 788	2 897	2 783
Zahraničný, Kvartil 3	2 390	2 431	2 402	2 430	2 457	2 428
Zahraničný, Kvartil 4	1 195	1 215	1 201	1 215	1 228	1 214
Publikácie skupiny A2	1 072	1 072	1 072	1 072	1 072	1 072
Publikácie v skupine D	Všetky oblasti výskumu					
Kategorie BBA, BBB, BCK, BDA, BDB, BDE, BDF, BFA, BFB, BGH, CDE, CDF, CBA, CBB						32
Kategorie ACD, BEF						64
Kategorie ADE, ADF, AEG, AEH, AFE, AFF, AFG, AFH, AEM, AEN						95 - 98
Kategorie ACC, BEE						129
Kategorie AED, AFB, AFD						191 - 196
Kategorie AEC, AFA, AFC						382 - 391

Tabuľka č. 3 - Dotácia pripadajúca na publikačný výstup (vybrané kategórie)²⁶⁾

²⁶⁾ M1 – prírodné vedy, M2 – technické vedy, M3 – zdravotnícke vedy, M4 – poľnohospodárske a veterinárne vedy, M5 – spoločenské vedy, M6 – humanitné vedy a umenie

2.2 Výsledky hospodárenia verejných vysokých škôl za rok 2017

(159) Údaje prezentované v tejto časti vychádzajú z výročných správ o hospodárení verejných vysokých škôl za rok 2017, ktorých hlavné body predpisuje zákon a podrobnosti určuje ministerstvo. Základom výročnej správy o hospodárení je ročná účtovná závierka obsahujúca súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky.

Sumárne údaje zo súvah verejných vysokých škôl k 31. decembru 2017

(160) Súhrnná súvaha²⁷⁾ za všetky verejné vysoké školy je v **tabuľkách č. 18a a 18b**.

(161) **Celková suma aktív** verejných vysokých škôl k 31. decembru 2017 predstavuje čiastku **1 477 578 €**. V rámci tejto čiastky vykázali vysoké školy:

1. dlhodobý nehmotný majetok	13 722 tis. €
2. dlhodobý hmotný majetok	1 125 414 tis. €
3. dlhodobý finančný majetok	5 650 tis. €
4. zásoby	5 041 tis. €
5. dlhodobé pohľadávky	822 tis. €
6. krátkodobé pohľadávky ²⁸⁾	22 307 tis. €
7. finančné účty	302 228 tis. €
8. časové rozlíšenie	2 395 tis. €

(162) Hlavnou položkou v rámci **dlhodobého nehmotného majetku** bol software v sume **13 278 tis. €**. Účtovná hodnota **dlhodobého hmotného majetku** verejných vysokých škôl predstavovala k 31. decembru 2017 objem **1 125 414 tis. €**. Hlavnými položkami v rámci dlhodobého hmotného majetku boli:

1. pozemky	126 324 tis. €
2. stavby	782 705 tis. €
3. samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	175 142 tis. €
4. dopravné prostriedky	2 886 tis. €
5. ostatný dlhodobý hmotný majetok	4 777 tis. €
6. obstaranie dlhodobého hmotného majetku	31 701 tis. €

(163) **Finančné účty** v objeme **302 228 tis. €** predstavujú finančné prostriedky na bankových účtoch a v pokladnici. Pozostávajú najmä z finančných prostriedkov na mzdy za december vyplácaných v januári 2018 a príslušných odvodov, z prostriedkov finančných fondov, z finančných prostriedkov na projekty prechádzajúce do roku 2018 vrátane zahraničných projektov, z finančných prostriedkov na kapitálové výdavky nerealizované v roku 2017, z finančných prostriedkov účtu sociálneho fondu a z finančných prostriedkov účtov podnikateľskej činnosti.

(164) Na **bankových účtoch** vysokých škôl (vedených v štátnej pokladnici) vykázali verejné vysoké školy k 31. 12. 2017 finančné prostriedky v objeme **301 939 tis. €**. Z toho na účtoch pre hlavnú činnosť boli vykázané finančné prostriedky v objeme **279 710 tis. €**, na **účtoch podnikateľskej činnosti** vykázali verejné vysoké školy finančné prostriedky v objeme **20 978 tis. €** a na **účtoch sociálneho fondu** **1 252 tis. €**.

(165) **Celková suma pasív** verejných vysokých škôl k 31. decembru 2017 predstavuje čiastku **1 477 577 676 €**. **Štruktúra pasív** verejných vysokých škôl bola k 31. decembru 2017 nasledovná:

²⁷⁾ Súvaha vyjadruje v prehľadnej a usporiadanej forme peňažné vyjadrenie majetku podľa druhov (aktíva) a podľa zdrojov (pasíva) k určitému dňu.

²⁸⁾ Objem krátkodobých pohľadávok zvyšujú pohľadávky zo zmlúv zo štrukturálnych fondov.

1. imanie a peňažné fondy	605 420 tis. €
2. fondy tvorené zo zisku	47 892 tis. €
3. výsledok hospodárenia za účt. obdobie	13 409 tis. €
4. nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	22 993 tis. €
5. rezervy	10 180 tis. €
6. dlhodobé záväzky	4 428 tis. €
7. krátkodobé záväzky	69 684 tis. €
8. bankové výpomoci a pôžičky	2 085 tis. €
9. časové rozlíšenie	701 211 tis. €

(166) Hlavnými položkami **imania a peňažných fondov** sú základné imanie v hodnote 518 142 tis. €, fondy podľa osobitného predpisu vo výške 8 348 tis. €, fond reprodukcie vo výške 78 929 tis. €. Hlavnými položkami **fondov tvorených zo zisku** sú najmä rezervný fond vo výške 41 603 tis. €, a ostatné fondy vo výške 4 957 tis. €. **Výsledok hospodárenia** za rok 2017 bol po odvedení dane z príjmu vo výške 13 409 tis. €. **Verejné vysoké školy vykazujú ako nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov sumu 22 993 tis. €.**

Hlavnými položkami v rámci krátkodobých záväzkov boli:

1. záväzky z obchodného styku	16 392 tis. €
2. záväzky voči zamestnancom	19 204 tis. €
3. zúčtovanie so Sociál. poisťovňou a zdravot. poisťovňami	12 241 tis. €
4. daňové záväzky	13 118 tis. €
5. ostatné záväzky	8 605 tis. €

(167) K 31. decembru 2017 tri verejné vysoké školy (STU Bratislava, TU Košice, KU Ružomberok) evidujú **záväzky voči bankám v sume 2 085 tis. €.**

(168) Hlavnou položkou pri časovom rozlíšení pasív boli **výnosy budúcich období v sume 699 975 tis. €.** Ďalšie podrobnosti sú v **tabuľke č. 25.**

Sumárne údaje o výnosoch a nákladoch verejných vysokých škôl

(169) Hospodárenie verejných vysokých škôl pozostáva z hospodárenia v oblasti hlavnej činnosti a v oblasti podnikateľskej činnosti. V oblasti hlavnej činnosti sa osobitne sleduje oblasť sociálnej podpory študentov.

(170) **Celkové náklady** verejných vysokých škôl (vrátane dane z príjmov) v roku 2017 predstavovali **740 170 tis. €.** Z toho:

1. náklady hlavnej činnosti	712 464 tis. €
2. náklady podnikateľskej činnosti	27 706 tis. €

(171) **Celkové výnosy** verejných vysokých škôl v roku 2017 predstavovali **753 579 tis. €.** Z toho:

1. výnosy hlavnej činnosti	722 431 tis. €
2. výnosy podnikateľskej činnosti	31 148 tis. €

(172) **Výsledok hospodárenia** verejných vysokých škôl bol v roku 2017 vo výške **13 409 tis. €.** Z toho:

1. výsledok hospodárenia v hlavnej činnosti	9 982 tis. €
2. výsledok hospodárenia v podnikateľskej činnosti	3 447 tis. €

(173) V porovnaní s rokom 2016 sa výnosy verejných vysokých škôl v hlavnej činnosti zvýšili o 1 886 tis. € (0,26 %). Náklady verejných vysokých škôl sa v hlavnej činnosti zvýšili oproti roku 2016 o 9,7 tis. € (1,38 %).

(174) Súhrnné náklady a výnosy verejných vysokých škôl, ako i výsledky hospodárenia jednotlivých verejných vysokých škôl, sú uvedené v **tabuľkách č. 19 a 20**. Náklady, výnosy a výsledky hospodárenia v oblasti sociálnej podpory sú v **tabuľkách č. 22 a 23**.

(175) Za rok 2017 dosiahlo 16 verejných vysokých škôl **celkový kladný výsledok hospodárenia** (teda súčet výsledku hospodárenia v hlavnej činnosti a výsledku hospodárenia v podnikateľskej činnosti). AU Banská Bystrica, KU Ružomberok, TUAD Trenčín a UMB Banská Bystrica dosiahli záporný celkový hospodársky výsledok. Celkový výsledok hospodárenia za všetky verejné vysoké školy za rok 2017 bol oproti celkovému výsledku hospodárenia v roku 2016 (po odvedení dane z príjmov v hlavnej aj podnikateľskej činnosti) nižší o 7 016 tis. €. Najvyšší celkový výsledok hospodárenia v roku 2017 dosiahla UPJŠ Košice, pričom zisk dosiahla najmä aktivitami v hlavnej činnosti²⁹⁾.

(176) **Výsledok** hospodárenia verejných vysokých škôl za všetky verejné vysoké školy v roku 2017 bol v **hlavnej činnosti** vo výške **9 981 979 €**. **Kladný výsledok hospodárenia** v hlavnej činnosti dosiahlo v roku 2017 **štrnásť verejných vysokých škôl**: UK Bratislava, UPJŠ Košice, PU Prešov, UCM Trnava, UVLF Košice, UKF Nitra, TvU Trnava, TU Košice, ŽU Žilina, EU Bratislava, SPU Nitra, TU Zvolen, VŠVU Bratislava a VŠMU Bratislava. **Šesť z verejných vysokých škôl** hospodárili v hlavnej činnosti **so stratou** (UMB Banská Bystrica, STU Bratislava, TUAD Trenčín, AU Banská Bystrica, KU Ružomberok a UJS Komárno). STU Bratislava a UJS Komárno túto stratu vykompenzovali ziskom z podnikateľskej činnosti úplne. UMB Banská Bystrica, AU Banská Bystrica, KU Ružomberok len čiastočne, pričom celkový hospodársky výsledok zostal záporný. TUAD Trenčín mala obidva výsledky hospodárenia (v hlavnej aj v podnikateľskej činnosti) záporné.

Štruktúra nákladov a výnosov v hlavnej činnosti

(177) **Hlavné položky nákladov** verejných vysokých škôl v **hlavnej činnosti** vrátane ich percentuálneho podielu na celkových nákladoch sú nasledovné (**tabuľka č. 20**):

1. 501 – spotreba materiálu	29 797 858 €	4,19 %
2. 502 – spotreba energie	29 771 010 €	4,18 %
3. 504 – predaný tovar	2 961 717 €	0,42 %
4. 511 – opravy a udržiavanie	15 519 349 €	2,18 %
5. 512 – cestovné	9 276 230 €	1,30 %
6. 518 – ostatné služby	49 424 728 €	6,94 %
7. 521 – mzdové náklady	295 338 111 €	41,48 %
8. 524 – zákonné sociálne poistenie	101 039 443 €	14,19 %
9. 527 – zákonné sociálne náklady	11 327 732 €	1,59 %
10. 549 – iné ostatné náklady	44 981 712 €	6,32 %
11. 551 – odpisy	90 293 283 €	12,68 %
12. 591 – daň z príjmu	469 960 €	0,06 %

(178) Hlavnými nákladovými položkami verejných vysokých škôl na okruhu hlavnej činnosti v rámci účtu **501 – spotreba materiálu** v roku 2017 boli náklady na prístroje a zariadenia laboratórií, ktoré nepatria do dlhodobého hmotného majetku (5 701 tis. €), chemikálie a iný materiál na zabezpečenie experimentálnej výučby (3 486 tis. €), nábytok (2 572 tis. €), potraviny (2 814 tis. €), kancelárske potreby a materiál (2 282 tis. €), knihy, časopisy a noviny (1 747 tis. €), stavebný, vodoinštalčný a elektroinštalčný materiál (1 672

²⁹⁾ Poznamenávame, že štandardným cieľom verejných vysokých škôl nie je dosahovanie zisku, ale vyrovnané hospodárenie. Tvorba zisku u verejných vysokých škôl má však význam v prípadoch, keď si potrebujú akumulovať prostriedky do budúcich rokov, napríklad na nákladnejšie rozvojové projekty, alebo v prípade, že potrebujú vyrovnať stratu z minulých rokov (verejná vysoká škola musí v každom prípade celý zisk použiť na svoju hlavnú činnosť).

€), čistiace, hygienické a dezinfekčné potreby (1 197 tis. €), pohonné hmoty a ostatný materiál na dopravu (745 tis. €), ostatný materiál (3 334 tis. €) a iné.

(179) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **502 – spotreba energie** v roku 2017 boli náklady na elektrickú energiu (10 375 tis. €), na tepelnú energiu (10 317 tis. €), na plyn (4 938 tis. €) a vodné a stočné (3 442 tis. €).

(180) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **511 – opravy a udržiavanie** v roku 2017 boli náklady na opravu a udržiavanie stavieb (9 803 tis. €), na opravy a udržiavanie strojov, prístrojov, zariadení a inventára (2 249 tis. €), na opravy dopravných prostriedkov (323 tis. €), na opravy a udržiavanie prostriedkov IT (1 065 tis. €), údržba a opravy meracej techniky, telovýchovných zariadení (133 tis. €), ostatná údržba a opravy (1 025 tis. €).

(181) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **512 – cestovné** v roku 2017 boli náklady na zahraničné cestovné (7 934 tis. €) a domáce cestovné (1 343 tis. €).

(182) Náklady na účte **551 – odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku** sa členia na náklady na **odpisy** dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nadobudnutého z kapitálových dotácií zo štátneho rozpočtu a odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nadobudnutého zo štrukturálnych fondov a odpisy ostatného dlhodobého nehmotného a hmotného majetku.

(183) **Hlavné položky výnosov** verejných vysokých škôl v **hlavnej činnosti** vrátane ich percentuálneho podielu na celkových výnosoch sú nasledovné (**tabuľka č. 19**):

1. 601 – tržby za vlastné výrobky	372 542 €	0,05 %
2. 602 – tržby z predaja služieb	36 750 104 €	4,88 %
3. 604 – tržby za predaný tovar	3 171 357 €	0,42 %
4. 648 – zákonné poplatky	58 598 410 €	7,78 %
5. 649 – iné ostatné výnosy	28 048 746 €	3,72 %
6. 651 – tržby z predaja dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	5 286 479 €	0,70 %
7. 658 – výnosy z prenájmu majetku	291 477 €	0,04 %
8. 691 – dotácie	583 394 544 €	77,42 %

(184) Hlavnou položkou v rámci účtu **601 – tržby za vlastné výrobky** boli výnosy študentských jedální (255 tis. €).

(185) Hlavnou položkou v rámci účtu **602 – tržby z predaja služieb** boli najmä výnosy z ubytovania denných študentov (22 377 tis. €), zo stravných lístkov študentov (6 491 tis. €), z ubytovania a stravovania iných fyzických osôb (630 tis. €).

(186) Hlavnými položkami v rámci účtu **648 – zákonné poplatky** boli **výnosy zo školného 48 902 tis. €** (v tom 6 276 tis. € za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia v dennej forme, 30 255 tis. € za cudzojazyčné štúdium a školné od cudzincov v dennej forme a 12 363 tis. € školné za štúdium v externej forme štúdia, 7 tis. € za súbežné štúdium), **výnosy z poplatkov spojených so štúdiom 4 856 tis. €** (v tom 3 155 tis. € poplatky za prijímacie konanie, 714 tis. € poplatky za rigorózne konanie, 857 tis. € výnosy za vydanie dokladov o štúdiu a ich kópií, 25 tis. € za uznávanie rovnocennosti dokladov o štúdiu v rámci medzinárodných zmlúv a ďalšie analyticky samostatne nesledované výnosy).

(187) Hlavnými položkami v rámci účtu **691 – prevádzkové dotácie** boli bežné dotácie poskytnuté v roku 2017 verejným vysokým školám zo štátneho rozpočtu a zo štrukturálnych fondov. Tieto dotácie boli vyššie ako je vykázaný objem výnosov, pretože do výnosov sa dostali len tie dotácie, ktoré neboli zúčtované ako výnosy budúcich období (napríklad na pokračujúce projekty).

Kapitálové výdavky

(188) V roku 2017 boli verejným vysokým školám prostredníctvom kapitoly ministerstva zo štátneho rozpočtu poskytnuté kapitálové dotácie v sume **8 142 500 €**. Z uvedenej sumy bola čiastka 8 000 000 € poskytnutá z programu 077, z toho suma 6 237 991 € na rekonštrukcie a modernizácie objektov verejných vysokých škôl a suma 1 762 009 € na rozvojové projekty. Zvyšná suma 142 500 € z programu 06K bola poskytnutá na podporu projektov výskumu a vývoja.

(189) Na základe rozpočtového opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) bol upravený rozpočet kapitálových výdavkov na podprograme 077 11 zvýšený o 100 000 €, účelovo určených na športovú infraštruktúru. Dlhodobo nízky objem kapitálových výdavkov pre verejné vysoké školy v posledných rokoch, vrátane roku 2017 neumožňuje realizáciu väčších stavieb. Preto boli disponibilné prostriedky použité na rekonštrukcie menšieho rozsahu, najmä na odstraňovanie havarijných stavov objektov verejných vysokých škôl.

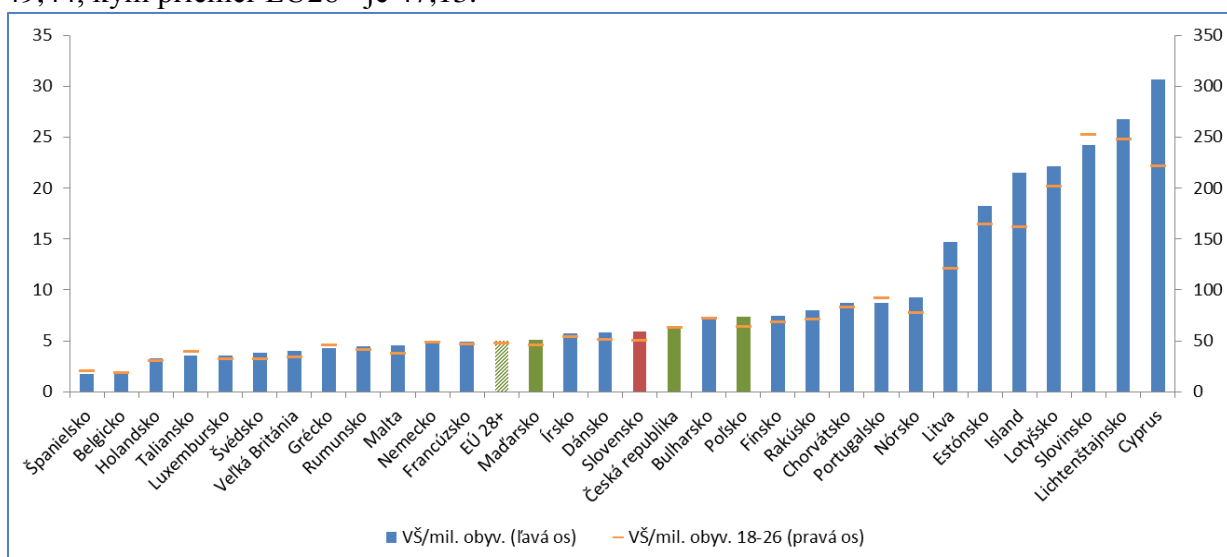
Časť III

3. Záver k správe

(190) V tejto časti správy pri vybraných ukazovateľoch o stave vysokého školstva uvedieme ich porovnanie v medzinárodnom kontexte alebo vývoj za dlhšie obdobie. V prípade medzinárodných porovnaní s ohľadom na dostupnosť údajov v relevantných zdrojoch ako sú najmä OECD a EUROSTAT môže byť porovnanie založené na stave v predchádzajúcich rokoch, čo je v danom prípade uvedené.³⁰⁾

Počet študentov, vysokoškolských učiteľov a vysokých škôl

(191) Počet vysokých škôl v Slovenskej republike je často otváraťnou témou v spoločenskej diskusii. Počet verejných a štátnych vysokých škôl financovaných z verejných zdrojov je ostatné desaťročie stabilný a v ostatných rokoch nebol záujem ani o otvorenie nových súkromných vysokých škôl. Podľa údajov z projektu ETER (European Tertiary Education Register) v rámci programu Erasmus+ za rok 2015³¹⁾ mala Slovenská republika 5,9 vysokých škôl na milión obyvateľov, čo je o niečo viac ako 4,97 - priemer štátov EU28+. Zo štátov V4 mali vyšší počet Česká republika a Poľsko. Pri porovnaní počtu vysokých škôl na kohortu obyvateľov vo veku 18 až 26 rokov, je počet vysokých škôl na túto skupinu obyvateľov 49,44, kým priemer EÚ28+ je 47,13.

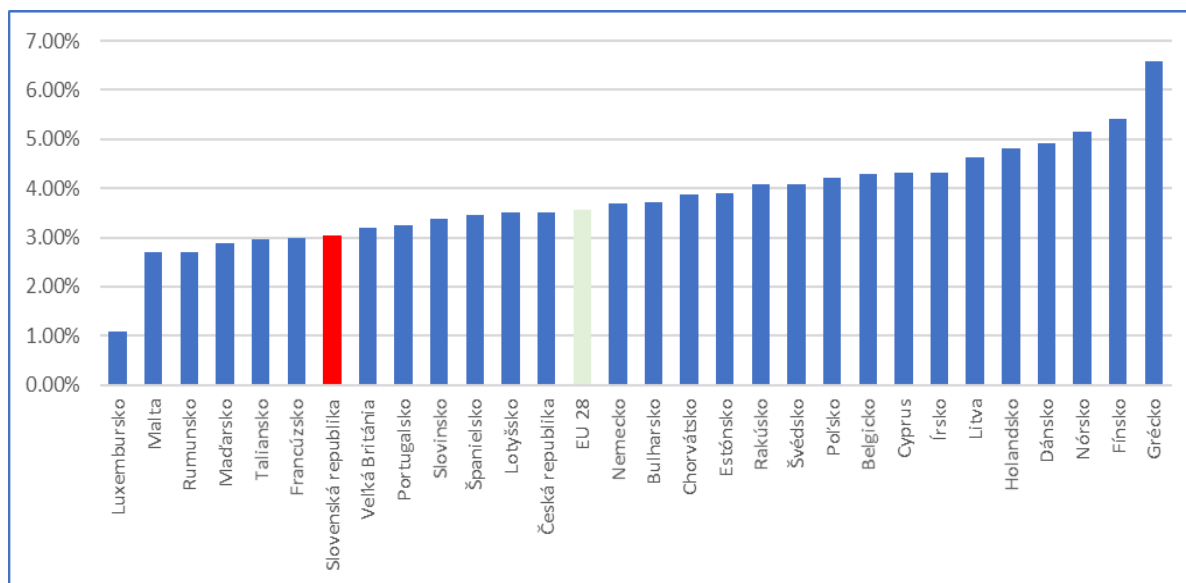
Graf č. 8 - Počet vysokoškolských inštitúcií na milión obyvateľov (2015), zdroj: ETER, Eurostat, prepočet IVP

(192) V roku 2016 predstavoval podiel študentov vysokých škôl na Slovensku 3,03 %³²⁾ na počte obyvateľov. Počet študentov vysokých škôl na počte obyvateľov EÚ28 bol 3,56 % obyvateľov EÚ28, priemer v rámci členských štátov bol 3,77 %.³³⁾

³⁰⁾ V niektorých prípadoch sa údaje v medzinárodných databázach môžu odlišovať od údajov z ktorých je zostavovaná výročná správa. Napríklad súčasťou terciárneho vzdelávania sú vo viacerých systémoch krátke profesijné programy, ktoré v našom prípade nezabezpečujú vysoké školy. Z týchto dôvodov údaje uvádzané v medzinárodnom porovnaní sa môžu mierne líšiť od údajov vo výročnej správe.

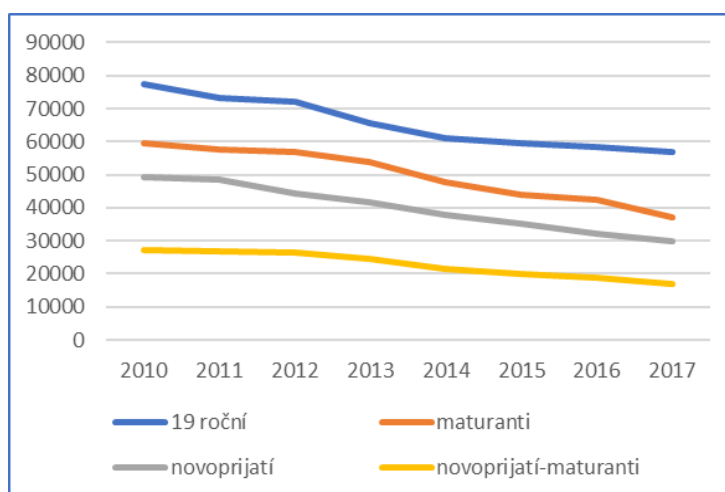
³¹⁾ V rámci projektu ETER boli vykazované vysokoškolské inštitúcie („Higher Education Institutions“) s rôznymi legálnymi statusmi, zaradené do rôznych kategórií, čo môže teoreticky spôsobiť rozdiely medzi vykazovaním jednotlivých krajín. Údaje za Taliansko, Francúzsko a Dánsko sú z roku 2014.

³²⁾ Tento údaj nie je očistený od administratívneho vplyvu vymedzenia pojmu študent, s čím môže súvisieť rôzna dĺžka štúdia. Rovnako sa nezohľadňuje pôvod študenta, čím systémy, ktoré majú vysokú mieru

Graf č. 9 - Podiel populácie študentov v danom štáte na populácii štátu v roku 2016, zdroj: Eurostat, vlastný prepočet

(193) Klesajúci počet 19-ročných sa prejavuje aj poklesom počtu novoprijatých na vysokoškolské štúdium. Od roku 2010 počet 19-ročných klesol o viac ako 26,55 %, ale počet novoprijatých na vysokoškolské štúdium prvého stupňa klesol za rovnaké obdobie o viac ako 39,12 %.

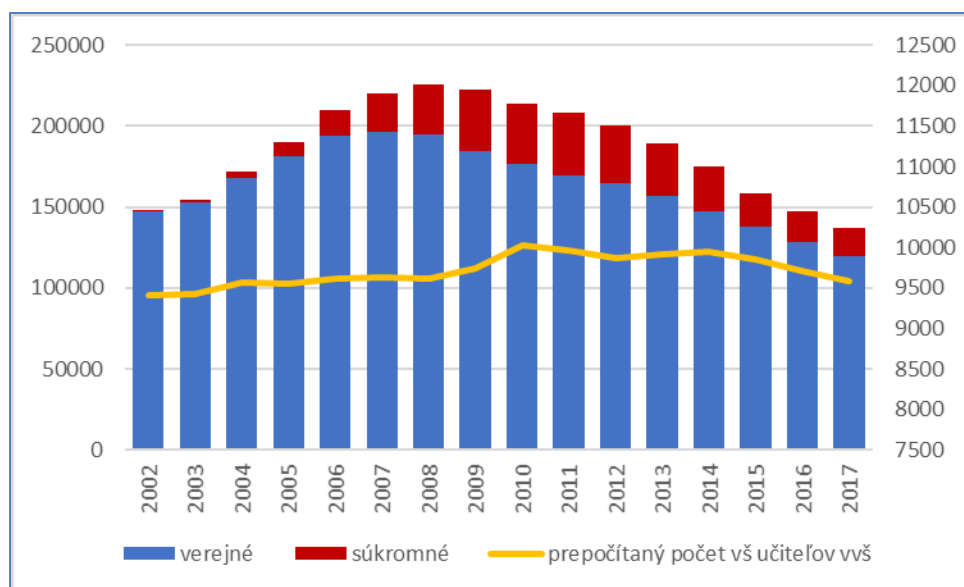

Graf č. 10 - Vývoj počtu 19-ročných, maturantov, novoprijatých

(194) Celkový počet študentov v ostatných desiatich rokoch mal klesajúci trend. **Medzi rokmi 2017 a 2007**, v ktorom bol najvyšší počet študentov verejných vysokých škôl, sa **znížil počet študentov verejných vysokých škôl o 38,95 %**, v prípade **súkromných vysokých škôl je pokles o 56,09 %** z maximálneho počtu v roku 2011. Prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov verejných vysokých škôl neodzrkadľuje vývoj v počte študentov verejných vysokých škôl. Kým počet študentov vzrástol medzi rokmi 2002 až 2007 o 33,41 %, prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov na verejných vysokých školách vzrástol za rovnaké obdobie o 2,34 % a kulminoval v roku 2010 (+6,69 % v porovnaní s rokom 2002), v porovnaní s rokom 2007 poklesol prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov verejných vysokých škôl do roku 2017 o 0,39 %.

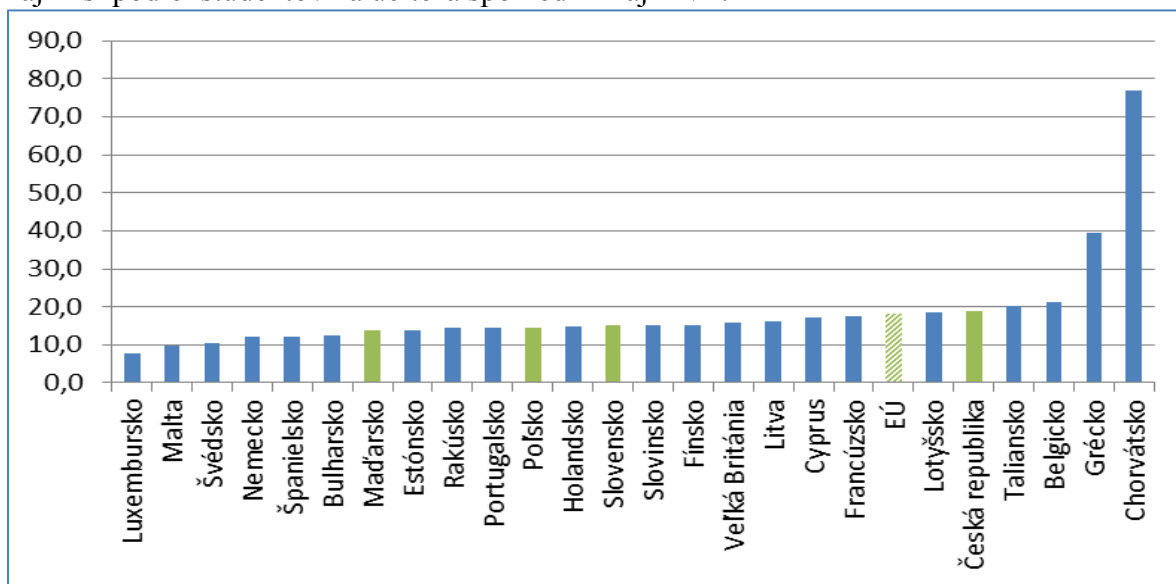
internacionalizácie poskytujú časť svojej kapacity študentom zo zahraničia.

³³⁾ Ide o aritmetický priemer podielov v jednotlivých štátoch, bez zohľadnenia ich veľkosti.

Graf č. 11 - Vývoj počtu študentov na verejných a súkromných VŠ a prepočítaného evidenčného počtu vysokoškolských učiteľov na verejných VŠ (pravá os)

(195) Podiel študentov na vysokoškolských učiteľoch na vysokých školách (ďalej len „učiteľoch“) je na Slovensku nižší ako v priemere EÚ. Zatiaľ čo v roku 2016 bolo na Slovensku 15,1 študentov na učiteľa, v priemere EÚ to bolo 18,3. Medzi rokmi 2015 a 2016 však tento podiel na Slovensku stúpol z 13 na 15,1 študentov na učiteľa. Z krajín V4 mala v roku 2016 vyšší podiel len Česká republika (18,9). V prípade Poľska to bolo 14,6 a Maďarska 13,7 študentov na učiteľa. Pritom medzi rokmi 2013 až 2015 malo Slovensko najnižší podiel študentov na učiteľa spomedzi krajín V4.

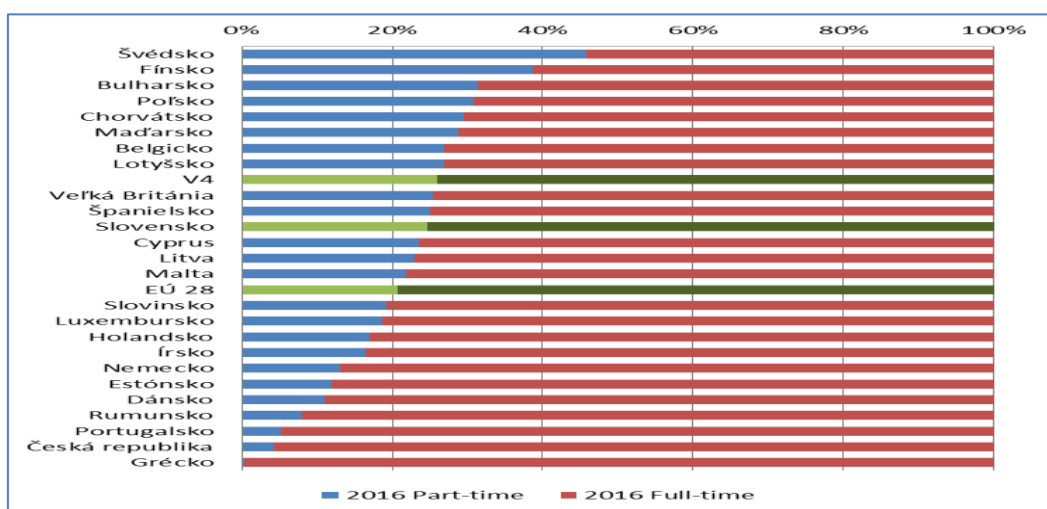
Graf č. 12 - Podiel študentov na akademických pracovníkoch na vysokých školách v Európe (2016), zdroj: Eurostat

(196) Podľa údajov Eurostatu, počet študentov vysokých škôl³⁴⁾ medzi rokmi 2015 a 2016 najviac klesol v Slovenskej republike (-9,38 %), v Estónsku (-7,47 %), Slovinsku (-6,06 %) a v Českej republike (-5,97 %). Pokles zaznamenalo aj Maďarsko (-4,30 %) a Poľsko (-3,77 %). Celkový počet študentov v rámci EÚ sa medziročne takmer nezmenil (+0,12 %).

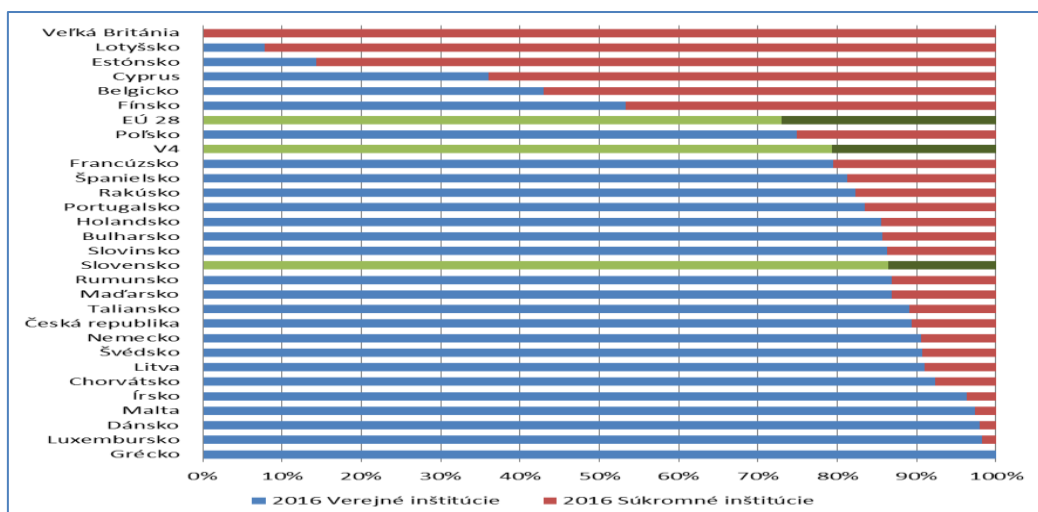
³⁴⁾ Programy rovnocenné bakalárskym programom, magisterským a doktorandským (ISCED11 6 – 8).

Rast do 1,00 % zaznamenali Chorvátsko, Luxembursko, Dánsko, Španielsko a Belgicko, rast medzi 1,50% až 2,00 % zaznamenalo Rakúsko, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Írsko, rast nad 2,00 % zaznamenali Nemecko, Grécko, Francúzsko, Cyprus a Malta (+9,45 %). V jednotlivých štátoch tak zaznamenávame rozdielne trendy.

(197) V roku 2016 študovalo na Slovensku v porovnaní s priemerom EÚ menej študentov v dennej forme (Slovensko 75,25%; priemer EÚ 79,33%), na druhej strane však vo väčšej miere študovali na verejných vysokých školách (Slovensko 86,44%; priemer EÚ 73,03%). Dlhodobým trendom od roku 2013 je v týchto dvoch ukazovateľoch ako v prípade Slovenska, tak aj v prípade priemerov EÚ a V4 zvyšovanie podielov študentov študujúcich v dennej forme a vo verejných inštitúciách (len v prípade priemeru EÚ prišlo medzi rokmi 2015 a 2016 k miernemu poklesu podielu študentov vo verejných inštitúciách).

Graf č. 13 - Podiel študentov v dennej a externej forme v roku 2016 v EU, zdroj: Eurostat, prepočet IVP

Graf č. 14 - Podiel študentov v roku 2016 podľa typu inštitúcie v EÚ, zdroj: Eurostat, prepočet IVP

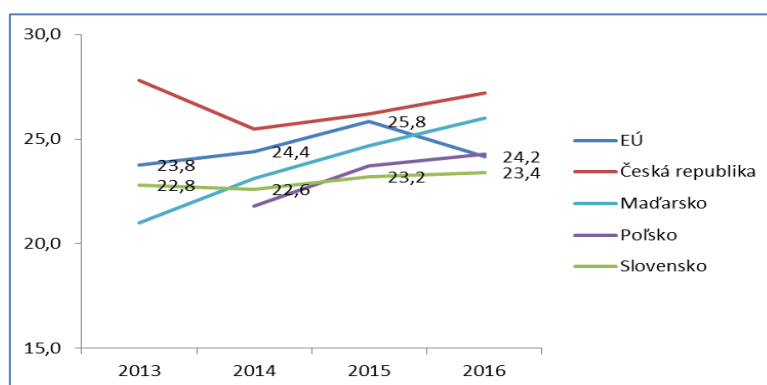
(198) Odborovú štruktúru študentov reprezentuje rozdelenie zamerania štúdia podľa metodiky tzv. **STEM³⁵⁾ odborov**. Ide o študentov, ktorí študujú najmä prírodné a technické

³⁵⁾ Science, technology, engineering, and mathematics (STEM) – na základe metodiky ISCED-F 2013 sú do tejto

vedy, teda odbory, v ktorých je vysoký dopyt zo strany trhu práce po vysokokvalifikovaných pracovníkoch. V roku 2016 študovalo na Slovensku **v týchto odboroch 25,81% študentov**, čo je o takmer 5 percentuálnych bodov menej študentov, ako v prípade priemeru EÚ (30,52%) a o viac ako 3 percentuálne body menej ako v priemere krajín V4 (28,86%). Zároveň platí, že od roku 2013 podiel študentov v STEM odboroch na Slovensku stagnuje na približne rovnakej hodnote 25% až 26%.

(199) Z pohľadu jednotlivých skupín odborov STEM sa Slovensko v porovnaní s priemerom EÚ vyznačuje najmä vyšším podielom študentov v agrikultúrnych vedách a lesníctve a naopak nižším v prírodných vedách. **V skupine odborov informačno-komunikačné technológie sa na Slovensku od roku 2013 podiel študentov STEM neustále zvyšuje**, pričom v priemere EÚ medzi rokmi 2013 a 2015 naopak klesal.

(200) V prípade podielu absolventov vysokoškolského štúdia v STEM odboroch je rozdiel medzi Slovenskom a priemerom EÚ menej výrazný, ako v prípade študentov. V období rokov 2013 až 2016 tento ukazovateľ na Slovensku dosahuje hodnoty okolo 23%, pričom priemer EÚ 24% až 26%. V roku 2016 bol teda rozdiel medzi podielom absolventov v STEM odboroch na Slovensku len o 0,8 p.b. nižší ako v priemere EÚ. Zároveň však platí, že v rovnakom roku bol tento podiel u nás najnižší spomedzi okolitých krajín V4 – Česká republika (27,2%), Maďarsko (26%) a Poľsko (24,3%).

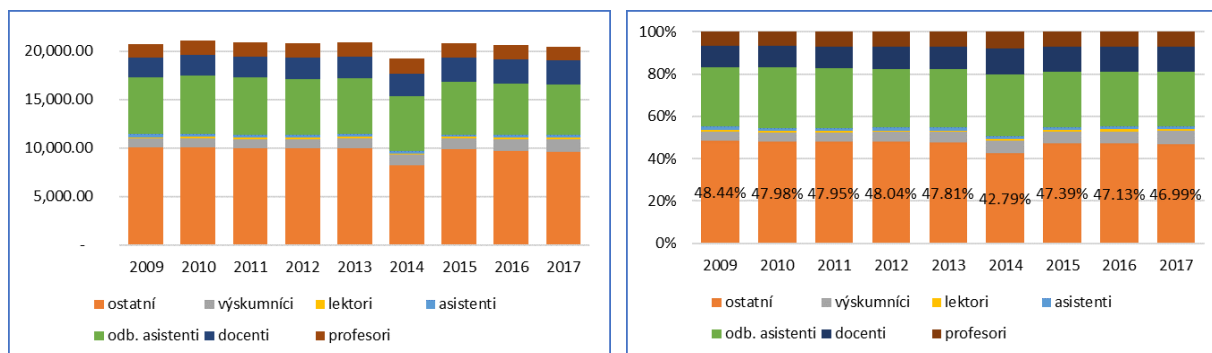
Graf č. 15 - Vývoj podielu absolventov v STEM odboroch v rokoch 2013 až 2016, zdroj: Eurostat

(201) V roku 2016 malo Slovensko **61,5 absolventov vysokoškolského štúdia na 1000 obyvateľov v kohorte 20 až 29 rokov**, čo je viac ako priemer EÚ (54,3), aj krajín V4 (55,4). V porovnaní s poslednými dostupnými dátami za Slovensko bol tento ukazovateľ v roku 2013³⁶⁾ ešte o 0,4 percentuálneho bodu nižší ako priemer EÚ (53,7) a o 3 percentuálne body nižší ako priemer V4 (56,3).

(202) Ako sme už uviedli vyššie, vývoj počtu vysokoškolských učiteľov na verejných vysokých školách nekopíruje vývoj počtu študentov. Najvyšší celkový počet zamestnancov verejných vysokých škôl bol v roku 2002 s rozdielnym medziročným vývojom. Od roka 2014 prepočítaný počet zamestnancov verejných vysokých škôl má klesajúci trend a v súčasnosti má najnižšiu doterajšiu úroveň 20 648 zamestnancov. Podiel prepočítaného počtu ostatných zamestnancov (administratíva a prevádzka) klesol na 46,99 %, podiel vysokoškolských učiteľov sa pohybuje okolo 47,00 %. Rastúci trend má podiel výskumných a umeleckých pracovníkov, aktuálne je ich podiel 6,16 %, v roku 2010 to bolo 4,36 %.

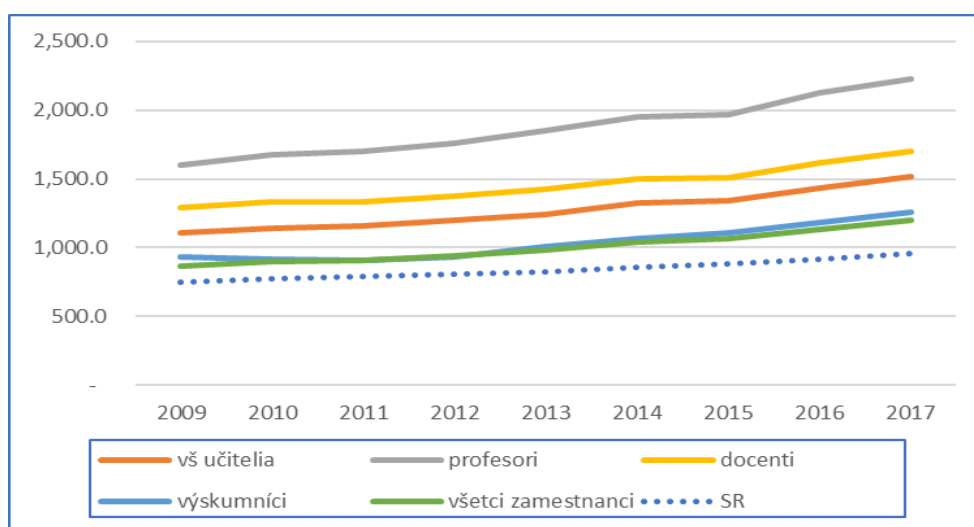
skupiny zaradení študenti skupín odborov Natural sciences, mathematics and statistics, Information and Communication Technologies, Engineering, manufacturing and construction a Agriculture, forestry, fisheries and veterinary.

³⁶⁾ Za roky 2014-2015 chýbajú tieto údaje v databáze Eurostatu.

Graf č. 16 - Vývoj prepočítaného počtu zamestnancov verejných VŠ

(203) Od roku 2012 kontinuálne medziročne rástli priemerné platy zamestnancov verejných vysokých škôl. Dynamika rastu je pre jednotlivé kategórie zamestnancov rôzna, aj vo vzťahu k vývoju k priemernej hrubej mzdy v národnom hospodárstve.

Graf č. 17 - Vývoj priemerných platov zamestnancov verejných vysokých škôl

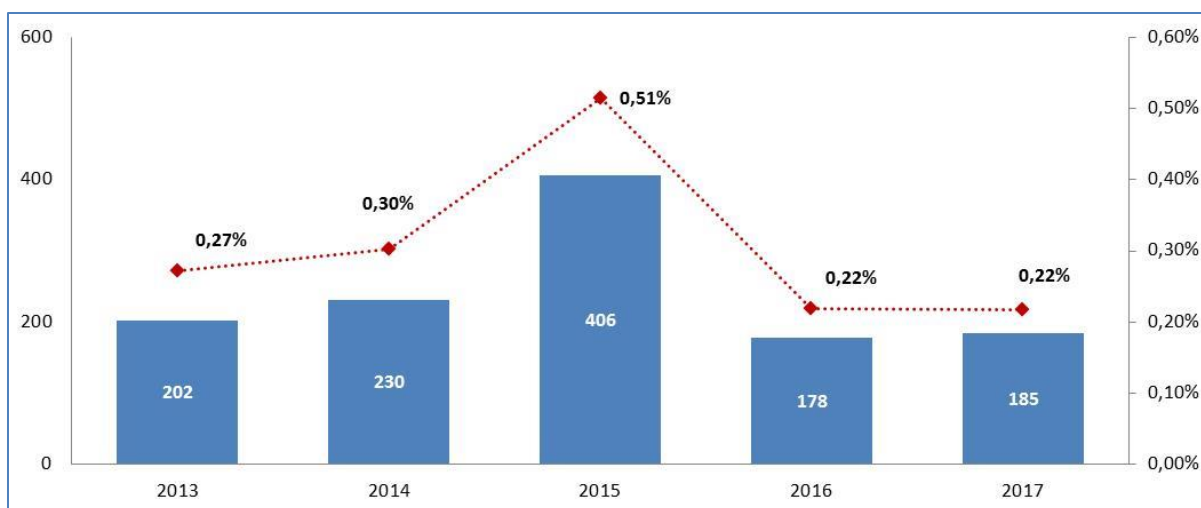
Sektor výskumu a vývoja na vysokých školách

(204) V roku 2017 disponoval sektor vysokých škôl celkovými zdrojmi na výskum a vývoj v objeme 185 miliónov eur, čo zodpovedalo úrovni 0,22 % HDP.³⁷⁾ Oproti roku 2016 vzrástli celkové zdroje vysokých škôl na výskum a vývoj o 4,00 %, ich podiel na HDP zostal na rovnakej úrovni.

(205) V porovnaní s rokom 2013 disponoval sektor vysokých škôl v roku 2017 nižším objemom zdrojov na výskum a vývoj. Celkový objem zdrojov klesol o 9 %, podiel zdrojov na HDP klesol o 0,05 %. Špecifickým bol rok 2015, kedy Slovensko masívne dočerpávalo prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ, čo ovplyvnilo celkovú úroveň zdrojov na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl. Celkové zdroje činili 406 miliónov eur, čo predstavovalo 0,51 % HDP.³⁸⁾

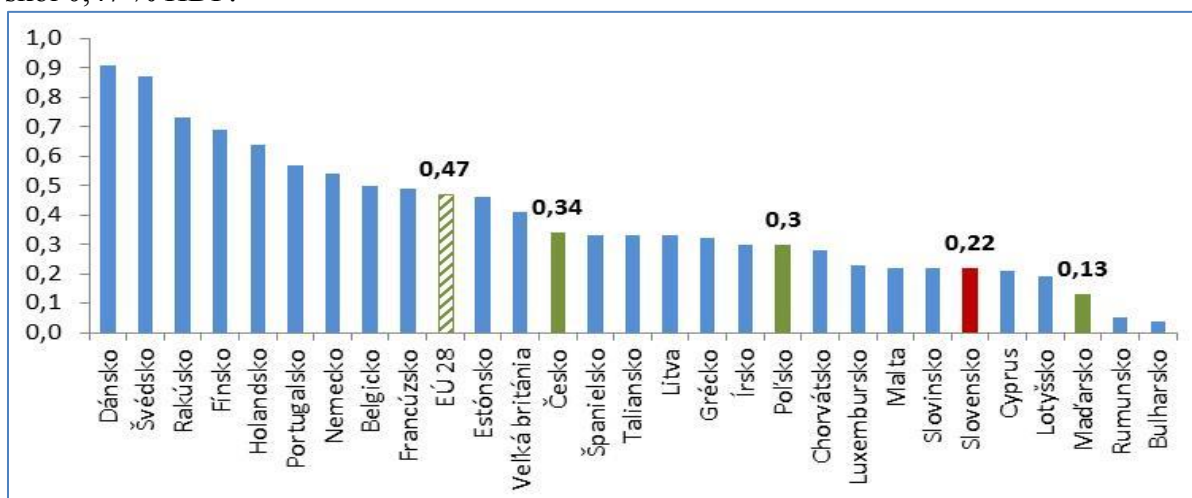
³⁷⁾ Vypočítané z predbežného nerevidovaného údaju HDP za rok 2017.

³⁸⁾ V roku 2014 získali vysoké školy z verejných zdrojov Európskej komisie 50,8 milióna eur, v roku 2015 to bolo 223,8 milióna eur.

Graf č. 18 - Celkové výdavky na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl na Slovensku v rokoch 2013 až 2016 (mil. eur - ľavá os, % HDP - pravá os), zdroj: Eurostat

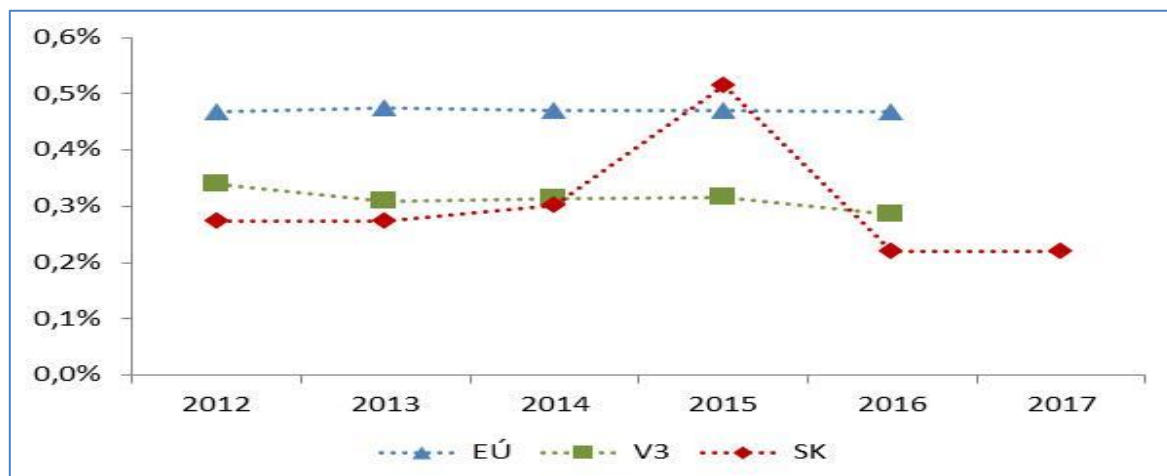
(206) Slovensko patrí v EÚ medzi krajiny s najnižšou úrovňou zdrojov na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl. Za Slovenskom sa umiestnilo iba Lotyšsko (0,19 % HDP), Maďarsko (0,13 % HDP), Rumunsko (0,05 % HDP) a Bulharsko (0,04 % HDP). Podobnú úroveň zdrojov na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl vykazuje Cyprus, Slovinsko, Malta a Luxembursko. Z krajín V3 je na tom lepšie Česko (0,34 % HDP) a aj Poľsko (0,30 % HDP). Na úrovni celej EÚ dosahuje objem zdrojov na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl 0,47 % HDP.³⁹⁾

Graf č. 19 - Celkové výdavky na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl v roku 2016 (% HDP), zdroj: Eurostat

(207) V porovnaní s rokom 2012 sa v roku 2016 zaostávanie financovania výskumu a vývoja vo vysokoškolskom sektore na Slovensku za EÚ mierne zvýšilo z 0,19 p. b. HDP na 0,25 p. b. HDP. Rozdiel medzi Slovenskom a ostatnými krajinami V4 je približne rovnaký (0,07 p. b. HDP). Iba v roku 2015 disponoval sektor vysokých škôl vyššími zdrojmi na výskum a vývoj, čo je možné pripísať výraznému dočerpávaniu štrukturálnych fondov EÚ.

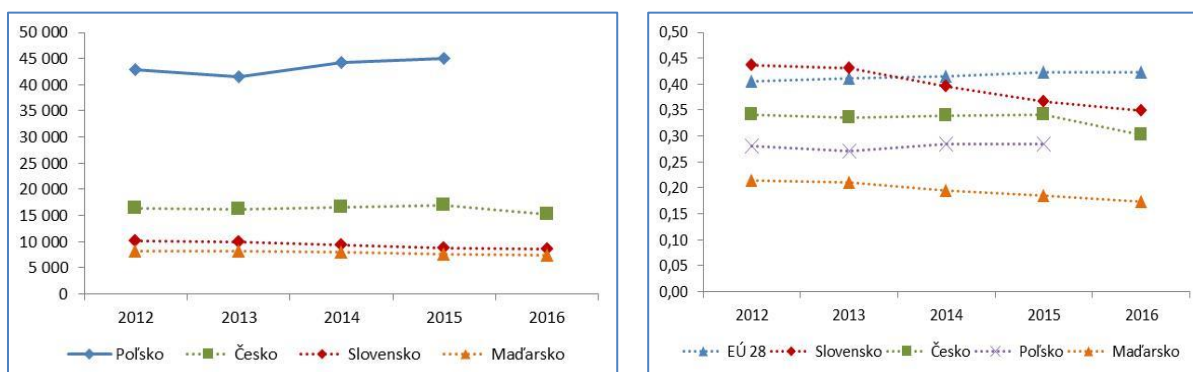
³⁹⁾ Ide o pomer agregovaných výdavkov za všetky krajiny EÚ ku agregovanému HDP za všetky krajiny EÚ. Tento postup je využitý aj pri výpočte za krajiny V4. Pod označením V3 sa na účely tohto textu chápu ostatné krajiny V4 okrem SR.

Graf č. 20 - Celkové výdavky na výskum a vývoj v sektore vysokých škôl v roku 2012- 2016 (% HDP), zdroj: Eurostat

(208) V roku 2016 pracovalo v sektore výskumu a vývoja na vysokých školách 8 623 zamestnancov (ekvivalent plného pracovného úväzku). Oproti roku 2015 ide o pokles o 2 %. V rovnakom období zaznamenalo vyšší pokles Česko (-10 %) aj Maďarsko (-3 %). Naopak, v Poľsku počet zamestnancov výskumu a vývoja na vysokých školách mierne stúpol (1 %).⁴⁰⁾ Od roku 2012 mierne klesá počet zamestnancov výskumu a vývoja na vysokých školách na Slovensku a v Maďarsku. V Českej republike tento počet klesol až v roku 2016.

(209) V roku 2016 mali zamestnanci výskumu a vývoja na vysokých školách 0,35 % podiel na celkovej zamestnanosti. Je to menej ako v EÚ (0,42 %) a zároveň viac ako v Česku (0,3 %), Poľsku⁴¹⁾ a Maďarsku (0,17 %). Podiel na celkovej zamestnanosti je na Slovensku od roku 2012 vyšší ako v krajinách V3. Za uvedené obdobie však poklesol zo všetkých krajín V4 relatívne najviac.

Graf č. 21 - Zamestnanci výskumu a vývoja v sektore vysokých škôl 2012 až 2016, vľavo celkovo - ekvivalent plného pracovného úväzku (FTE), vpravo podiel na celkovej zamestnanosti (% FTE), zdroj: Eurostat, ŠÚ SR

Revízia výdavkov na vzdelávanie⁴²⁾

(210) V roku 2017 bola dokončená revízia výdavkov na vzdelávanie, za ktorej realizáciu zodpovedali Útvary hodnoty za peniaze na Ministerstve financií SR a Inštitút vzdelávacej politiky na ministerstve. Záverečná správa revízie poukázala aj na skutočnosť, že výdavky na

⁴⁰⁾ V prípade Poľska ide o rozdiel medzi rokmi 2014-2015.

⁴¹⁾ Za Poľsko je posledný dostupný údaj z roku 2014 (0,28%). Na Slovensku to bolo v roku 2014 0,39%.

⁴²⁾ Záverečná správa je zverejnená napr.: <https://www.minedu.sk/data/att/11904.pdf>

vzdelávanie sú v porovnaní s najvyspelejšími krajinami dlhodobo nižšie. V roku 2017 Slovensko dáva na vzdelávanie 4 % HDP (3,4 mld. eur, čo je približne 10 % celkových verejných výdavkov). Je to stále približne o 1 % HDP menej ako priemer krajín EÚ. Revízia poukázala aj na skutočnosť, že samotné zvyšovanie výdavkov na vzdelávanie na relevantnú zmenu nebude postačovať.

(211) V rámci vysokého školstva záverečná správa revízie poukázala na potrebu reformy systému zabezpečovania kvality, keďže vnímanie kvality, vysoký podiel občanov, ktorí sa rozhodnú pre štúdium na vysokej škole v zahraničí, indikujú potrebu zmeny v tejto oblasti a v tejto oblasti nie sú naplnené štandardy, najmä z pohľadu postavenia a nezávislosti akreditačnej agentúry.

(212) Záverečná správa revízie výdavkov identifikovala ako jednu z výziev pre vysoké školstvo úpravu štruktúry absolventov vysokých škôl, keďže Slovensko má dvojnásobok študentov pokračujúcich v magisterskom štúdiu a málo bakalárov študujúcich profesijne orientované programy v porovnaní so štátmi OECD. Podiel populácie mladých ľudí, u ktorých sa predpokladá ukončenie vysokoškolského vzdelania, je pritom podobný. Preto je potrebné podporiť podmienky pre vznik profesijne orientovaných bakalárskych programov, či zlepšiť signalizáciu akceptácie bakalárskeho titulu na trhu práce zo strany štátu.

(213) Vo vysokoškolskej vede záverečná správa revízie odporúča zavedenie prvku expertného posúdenia jej výstupov v súlade s medzinárodnými štandardmi a zvýšenie podielu grantových prostriedkov na jej financovaní.

Záver

(214) Údaje, ktoré obsahuje táto správa ako aj výročné správy za predchádzajúce roky, zachytávajú hlavné oblasti komplexného systému, akým vysoké školstvo je.

(215) Vysokoškolské prostredie nie je homogénne, existujú v ňom malé vysoké školy s desiatkami študentov, ale aj vysoké školy s desať tisícmi študentov. Za ostatné roky môžeme pozitívne vnímať rastúci počet študentov zo zahraničia, i keď v porovnaní s počtom občanov, ktorí sa rozhodnú pre štúdium v zahraničí, v tejto oblasti existuje stále priestor na zlepšenie.

(216) Pozitívnym je aj trend zvyšovania priemerných plátov zamestnancov verejných vysokých škôl, dôležité je, aby tento trend pokračoval a bol prepojený na zavádzanie inovácií do vzdelávacieho procesu, lepšie výsledky v medzinárodnej vede a výskume, ako aj v podpore inovácií v našej spoločnosti ako takej. Prostredníctvom kvalitne vzdelaných a dobre pripravených obyvateľov sa môžeme pripraviť na prekonávanie zmien, ktoré sa predpokladajú v nasledujúcom období na trhu práce a v spoločnosti ako takej ako aj na riešenie spoločenských a ekonomických otázok súvisiacich so zabezpečením rozvoja krajiny a udržateľného hospodárskeho rastu.